

Naročnina
Dnevna izdaja
za državo SHS
mesečno 20 Din
polletno 120 Din
celoletno 240 Din
za inozemstvo
mesečno 35 Din
nedejska izdaja
celoletno v Jugoslaviji 80 Din, za inozemstvo 100 Din

SLOVENEK

S fedensko prilogo »Ilustrirani Slovenec«

Cene oglasov
1 stolp, peti vrsta
malih oglasov po 150
in 2 D, večji oglaš
nad 45 mm višine
po Din 2-30, veliki
po 3 in 4 Din, v
uredniškem delu
vrstica po 10 Din
Pri večjem
naročilu popust
Izide ob 4 zjutraj
razen ponedeljka in
dneva po prazniku

Uredništvo je v Kopitarjevi ulici št. 6 III
Rokopisi se ne vračajo, ne frankirani
pisma se ne sprejemajo - Uredništva
telefon šte. 50, upravnštva šte. 328

Političen list za slovenski narod

Uprava je v Kopitarjevi ul. št. 6 - Čekovni
račun: Ljubljana šte. 10.650 in 10.349
za inzerate, Sarajevski št. 7563, Zagreb
št. 39.011, Praga in Dunaj št. 24.797

Državnopolitične smernice SLS.

Po pravici je dr. Korošec nedavno dejal, da je Slovenska ljudska stranka nekaj svojevrstnega. Vse druge stranke se večalimenj omejujejo na interese neke določene skupine, stanu ali razreda in vse drugo izključujejo, so načeloma vezane na določene oblike državnega življenja in imajo na sebi pečat čisto g. tvega časa in razmer, s katerimi stojijo in padejo. Nasprotno pa je značaj Slovenske ljudske stranke univerzalen, orientiran samo po splošnem blagru, ki je dosegljiv na najrazličnejše načine in po najrazličnejših potih, more na pripravi javnega dela vezati medseboj najrazličnejše narode, stanov in konfesije. To je razumljivo iz njene načelne podlage, iz njenega na krščanski kulturi staločnega programa, ki je vstanu objeti vse, ki so dobre volje. Ona izključuje samo to, kar po svojih načelih in praksi ogora krščansko kulturo, ra diru moralno solidarnost sloveštva, posameznih narodov in stanov, tisti najvišje etične dobrine in osnove socialnega reda. V svoji univerzalnosti, ki ne zanika ničesar, kar more služiti splošnemu blagru p obenem afirmira narodne vrednote, socialne stanovske razlike itd., da se le po egoizmu ne ruši nujna skupnost vsega sloveštva in sodelovanje vseh v obče dobro. Zato pa je pri Slovenski ljudski stranki kakor pri vseh drugih na isti podlagi osnovanih strankah v Evropi, nemogoče tisti ozkestrni fanatizem, ki je svojski vsem različnim svobodnimiselnim, bodisi kapitalistično bodisi proletarsko-razrednim, po raznih državnopravnih, nacionalističnih ali internacionalnih, monarhističnih ali republikanskih ter drugih geslih usmerjenim strankam. Sija ena gred je centum, ki ravno v sedanjem trenutku sodeluje v kombinaciji, ki ni ravno idealna, samo zato, ker ima pred očmi splošni blagor, ki se v danem trenutku radi strankarske omejenosti in nestrpnosti ter pomanjkanja čuta narodne skupnosti in Nemčiji ne da za enkrat doseči drugim potom kakor da se skuša vezati nemške nacionalce na nekatere temeljne principe notranje in zunanje politike v smislu notranje konsolidacije in miroljutne politike napram inozemstvu. V nasprotnem slučaju bi imeli v Nemčiji ali diktaturo izrazite desničarske reakcije ali pa revolucijo, nemire in puče ter s tem zvezane posledice na gospodarskem polju. Slično izravnavajočo, pomirjevalno in širokogledno politiko zasledujeta belgijska in čehoslovaška ter v novejšem času Hlinkova ljudska stranka. Taka politika je mogoča samo na krščanski kulturni podlagi, ki zbira in more združiti vse dobre, pozitivne ustvarjajoče sile.

Ce zaenkrat ne govorimo o življenjskih potrebah in zahtevah slovenskega naroda, ki so najnujnejše na gospodarskem polju, pa motrimo sedanj moment s splošnega državnega vidika, je SLS s svojim vstopom v vlado dokazala svoj globoki smisel za državne potrebe. Laže gospod Radić — kajti tak inteligentni človek kakor on, ve, da piše neresnico — ko zdaj v svoji onemogli togoti piše, da je dr. Korošec nemogoč za široko narodno in državno politiko, da mu bo samo uspelo pretvoriti Slovenijo v področje ljubljanskega jezuitskega kolegija in podobne bedarije. To so samo svobodomiselnne cvetke iz široke Radićeve torbe. Tisti mož, ki je postal »najbolj mizerna figura v jugoslovanski politiki«, kakor zmerja Radić dr. Korošca, je ravno on, Stjepan Radić. Kajti ta mož je žalostno dogospodaril prav zato, ker ni pokazal prav nobenega smisla za obče narodne in državne potrebe in je vodil čisto partizansko, zlahtarsko

in osebnopolitično, tako da hrvatski seljački narod danes stoče pod gospodarsko bedo kakor še nikoli. Fasko g. Radića je tem večji, ker je mož imel za seboj močno zaslonbo in bil res lahko veliko storil, če bi se na praktično politiko razumel toliko kolikor se razume na dolge govore in večalimenj posrečene pri ere. Če misli zdaj g. Radić ta svoj veliki manko prikriti s protiterikalnimi publicami, se bo lahko prepričal, da njegove besede d nese ravn tako malo, lebtajo kot so preje. SLS po svojem programu in po celi svoji miselnosti nikoli ni zasledovala kakršnihkoli separatističnih ciljev, marveč je interese svojega naroda nala vedno zastopati v skladu z očimji državnimi, ni nikoli učila verske nestrpnosti ali partikularnih interesov kakšnega stanu, cerkve ali česar koli, marveč je javno življenje motrila vedno z vidika spazurnega sodelovanja svobodnih čimic na temelju krščanskega moralnega čuta in ljubezni do države, skupnosti. Deba, ko so učinkovali demagogični slogerji, je pa hvalabogu pri kraju in se bo g. Radić s takimi metodami v opoziciji onemogočil ravnatoko kakor se je kot šef vlade stranke.

Možno je naglasiti, da rešitev sedanje krize ni v vsakem ožiru popolna. Toda z defintivnim vključenjem separatistične politike g. Pribeževića in destruktivne politike g. Radića je storjen začetek sanacije državnega življenja, ki hira na strankarskem zlorabljanju oblasti v obče škodlj na globoki gospodarski krizi in nesposobni čisto partizanski upravi. In SLS je vskočila v momentu, ki je zelo ugoden in daje jamstvo, da se slovenski narod po svojem očimju merodajnem zastopstvu ne bo mogel več pri reševanju državnih neslov ignorirati, pa naj pride še kakršnekoli krize. Res da še izdaleka niso dani še vsi pogoji za popolni prelom iz sedanjih metodami in pogledi na naše najbolj pereče državne probleme, res da bo stalo velikega truda in bojev, da se pravilno rešijo, res da niso izključena iznenadenja v večjem ali manjšem obsegu, toda SLS pošena stranka tudi ničesar nemogočega ni obljubila kakor gospod Radić, ki se je bahal in šepiril, ko je stopl v vlado, kako ne bo prenovil samo Jugoslavije, ampak cel svet. Na delu so jake sile, ki hočejo državo spraviti iz sedanjega kaosa in kdor bi se ne odzval temu nepremagljivemu toku, bi dokazal le, da ne razume kategoričnega imperativa sedanjega trenutka. Ta tok bo tudi večno hrvatskega naroda zopet pritegnal k pozitivnemu delu in storil konec anomaliji, da Hrvati niso zastopani v vladi, ki mora delati na temelju narodnega sporazuma.

Ce je treba še kakšnega dokaza, da je naš načelnik dr. Korošec storil prav, se tak dokaz najde ravno v izbruhih g. Radića in njemu sekundirajočega časopisja SDS. Kar to časopisje graja in napada, to je čisto golovo prav in dobro. In iz tega časopisja se razodeva samo grenka in bridka žalost, da je razvoj šel mimo SDS in ni upošteval njene srčne želje, da bi bila soudeležnica pri vladi. Je pa to čisto naravno, kajti sanacija naših globoko zavoženih razmer je nemogoča s kliko, ki je teh razmer najbolj kriva. SLS pa je prevzela pogumno nase težko breme in odgovornost, katere se ni mogla in smela ubraniti, da pomaga državo izpeljati iz nerada in brezpotja. Slovensko ljudstvo, ki ima največji interes na okrepitvi naše države naznotraj in nazunaj, ji je zato hvaležno.

izmed številnih kandidatov v radikalnem klubu. Kombinacije, ki jih skušajo nekateri iz tega delati, so brez vsake podlage in so samo pobožne želje nekaterih, ki so pri poslednji krizi igrali tako klavno vlogo, kakor samostojni demokrati. Glede ostavk je dal predsednik vlade še posebno izjavo, v kateri je dejal, da sta oba podala ostavki, toda to ni nobeno politično vprašanje. Vsi veste, da so to moji najboljši prijatelji in sodelavci. Ona bosta to ostala tudi nadalje. Sicer pa boste to slišali še od njiju samih.

DR. SPAHO O NOVI VLADI.

Dr. Spaho je dal večjo izjavo o novi vladi. Ostro je obsodil Uzunovića, Maksimovića in dr. Srškića, ki da so glavni krivci volivnega nasilja pri zadnjih volitvah v Bosni. Edino dobro stran nove vlade vidi dr. Spaho v tem, da je v njej tudi SLS. Dr. Spaho pravi, da je trdno prepričan, da imajo zastopniki SLS dobro voljo, da izvojujejo zmago pravici in poravnajo nasilja.

Nova vlada začela delovati.

VSI MINISTRI PREVZELI SVOJE RESORE. — VSAKA KRIZA IN PRESENEČENJA IZKLJUČENA. — SKUPŠČINA SKLICANA 4. FEBRUARJA. — VAŽNA VLOGA SLOVENSKE LJUDSKE STRANKE. — RAČUNI NASPROTNIKOV BREZ PODLAGE.

Belgrad, 2. febr. Vsi ministri Uzunovičeve vlade so prevzeli svoje resore. Na ta način državni aparat zopet normalno funkcionira. Uzunovičeva vlada je izvrsto odločena nadaljevati načrtano pot in uresničiti program, na podlagi katerega se je sestavila, to je izvršiti gospodarski, finančni in socialni program, predvsem pa sprejeti proračun. Ponovno moramo naglasiti, da so glede tega mnenja nedeljena, da mora priti do proračuna, in da je trea ravno ta moment imeti vedno pred očmi. Nobena nova kriza ni mogoča. Zato ni računati s kakšnimi presenečenji, s katerimi računajo nekateri opozicionarci. Golovo je, da bo vlada že na prvi seji dobila večino. To najbolj dokazuje dejstvo, da se vlada niti najmanj ne izogiba skupščini, marveč da je sklicala takoj na dan 4. februarja. Ze na tej seji se bo videlo, da ima vlada v skupščini večino. Ta seja bo ravno najbolj demantirala vseh intrigantskih vesti, ki jih nasprotniki nove vlade spuščajo v javnost.

Kar se tiče razpoloženja v radikalnem klubu, z ozirom na katerega si delajo nekateri iluzije, je treba pripomniti, da so v radikalnem klubu sprejeli novo vlado, če že ne vsi z navdušenjem, pa z velikim odobravanjem.

Vsi radikali, ki so bili dosedaj nezadovoljni, so se pomirili. Dosedaj so bili nezadovoljni samo radi tega, ker so bili odločno proti St. Radiću. Sodelovanje s Slovensko ljudsko stranko pa odobravaljo, posebno z ozirom na njen gospodarski in socialni program. Kakor izjavljajo, je tudi po njihovem mišljenju najbolj napreden in najbolj moderen. Ravno v današnjih težavnih časih je velike važnosti, da tudi Slovenska ljudska stranka s svojimi zastopniki sodeluje v ladi in da na ta način pomaga ozdraviti težko gospodarsko krizo. Dva, trije radikali še javno ne odobravajo vlade in še vedno kažejo nezadovoljstvo, v skupščini pa bodo gotovo glasovali za vlado. Njihovo nezadovoljstvo je osebnega značaja, ker niso postali ministri. Takih nezadovoljstev je bilo v radikalnem klubu vedno. S stališča osebne ambicioznosti posameznikov je njihovo stališče razumljivo. Vendar niso iz tega nikdar izvajali posledic. Ravnotako je tudi gotovo, da jih tudi sedaj ne bodo.

Sicer pa računi, ki se delajo glede vladne večine, niso natančni in ne držijo. Vladna večina je tako močna, da se bodo njeni nasprotniki začudili, ko se bodo o tem prepričali pri prvem glasovanju v narodni skupščini.

Vlada v finančnem odboru dobila večino 16 proti 7.

DEMAGOGSKI NASTOP SAMOSTOJNIH DEMOKRATOV. — VSA OSTALA OPOZICIJA DESAVUIRALA SAMOSTOJNE DEMOKRATE, KI SO OSTALI ČISTO OSAMLJENI.

Predlogi Jugoslov. kluba v svrhu omiljenja davčne prakse in glede drugih za Slovenijo važnih zadev.

DEMOKRATSKA ZAJEDNICA PODPRLA VLADNO STALIŠČE.

Blamaža dr. Žerjava.

Belgrad, 2. febr. (Izv.) Končni pregled o dohodkih in izdatkih v novem proračunu je sledeči:

Dohodki znašajo 11 milijard 579 tisoč 552 Din, izdatki pa 11 milijard 464 milijonov 769 tisoč 692 Din, torej je suficita v predloženem proračunu 12 milijonov 809 tisoč 860 Din.

Vse vladi nasprotno časopisje je vedno poročalo, v kakšni manjšini je vlada, ne samo v skupščini, marveč tudi v vseh odborih. Danes se je vršila poslednja seja finančnega odbora. Na njej se je takoj dokazalo, da ima vlada trdno večino, kljub temu, da so se sedaj prvič zbrali vsi poslanci opozicije na tej seji. Celo dr. Žerjav, ki nikdar dosedaj ni prihajal na seja finančnega odbora, niti takrat ne, ko so bile v razpravi najbolj važne zadeve v Sloveniji, je prišel na sejo, da bi pomagal rušiti vlado. Njegova prisotnost ni nič pomagala. Vlada je dobila popolno zaupnico finančnega odbora in je bil proračun v celoti sprejet.

Zanimiv je bil nastop samostojnih demokratov na koncu seje. Poslanec Demetrović je stavil več predlogov in sprememb k finančnemu zakonu. Ker je vladna večina že preje sklenila, da se bodo naknadno ob priliki debate v plenumu narodne skupščine stavili razni predlogi, ki zasledujejo izboljšanje raznih stvari, je v imenu vladne večine predsednik finančnega odbora predlagal, da se o teh predlogih ne glasuje sedaj. Predlogi naj se natisnejo in naj se razdele vsem poslancem, da jih prouče.

To stališče je brezdvoma pravilno. Pri predlogih, ki se hitro predlagajo, je vsekakor potrebno proučevanje, ne pa meni nič tebi nič glasovati. To prakso so imeli samostojni demokrati, ko so bili na vladi. Sedanja vlada sprejme vsak predlog, ki je dober in pravilen. Zato je njeno stališče popolnoma razumljivo, da je treba takšen predlog proučiti in ga potem tudi sprejeti, če je dober. V tem smislu je že tudi finančni minister preje dal izjavo, da bo proučil vsak predlog, ki se mu predloži. Poleg tega bo objavil sklep vlade, da bo tekom debate v plenumu stavil številne predloge za zmanjšanje bremen in za olajšanje stanja.

Seja sama je obenem pokazala, da opozicija ni tako ostra, kakor to pišejo nasprotni časopisi. V glavnem je seja potekla mirno. Deba je bila stvarna z izjemo govornikov SDS, ki so poskušali tudi pri tej priliki uganjati svojo znano igro. S tem svojim nastopom

so samostojni demokrati doživeli popolen polom. Ne samo da so proti njihovem načinu razpravljanja o tako važni zadevah, kakor je proračun in finančni zakon posebe, nastopili člani vlade in vladne večine, marveč so ostali s svojim stališčem tudi med ostalo opozicijo popolnoma osamljeni. Celokupna opozicija se je izjavila za vladno stališče, oziroma finančnega ministra, da se razpravlja o predlogih in amendentih, katere je sprejel predsednik finančnega odbora, naknadno, da bi se na ta način lažje in temeljitje ti predlogi proučili, da bi se videl njih efekt. Samostojni demokrati so bili vsled tega skrajno poparjeni. Z ozirom na njihovo stališče so bili njihovi amamentni striktno odklonjeni.

O predlogih celokupne ostale opozicije, demokratov, muslimanov in zemljoradnikov, se ni glasovalo. O njih bo finančni odbor razpravljaj naknadno. Sam finančni minister je dal striktno izjavo, katero je opozicija sprejela, da se obvezuje, da pridejo predlogi v merodajno razpravo.

Potek seje je bil zelo stvaren in v glavnem prav miren. Samo v začetku je bilo malo bolj živahno.

Prvi je govoril radičevce Derviš Hadži Oman, ki je vprašal, zakaj so seja finančnega odbora, češ da je to delo bolj potrebno, kakor reševanje krize. S tem je pokazal, da ne razume parlamentarne prakse. Predsednik finančnega odbora mu je odgovoril, da bi kot poslanec moral vedeti, da za časa krize ne delujejo ne skupščine, ne odbori. Po tem odgovoru je Hadži Oman osramočen zapustil sejo in se ni več vrnil. — Poslanec demokrat Kosta Timotijević je zahteval pojasnila, zakaj predsednik ni obvestil finančnega odbora o sestavi nove vlade, ker je to treba storiti na uraden način. Dasiravno poslanci vedo o sestavi nove vlade, bi vendar moral predsednik finančnega odbora formalno prečitati tozadeven ukaz. — Predsednik finančnega odbora Radonjić mu je odgovoril, da ima sporočilo od predsednika vlade o sestavi vlade in da bo pri tej priliki vlado zastopal finančni minister in odgovarjal na vsa vprašanja.

Nato je finančni minister izjavil, da bo finančni odbor ves čas, dokler bo v plenumu narodne skupščine trajala razprava o proračunu, imel seja. Na teh sejah bo razpravljaj o vseh amamentih, ki se posebej predložijo. Dejal je, da je v finančnem zakonu mnogo odredb, ki nimajo nobene zveze z za-

Demisija dveh ministrov brez političnega pomena

Belgrad, 2. jan. (Izv.) Ministra Trifunović in Vujčić, o katerih nameri, da bi podala ostavko, smo že včeraj poročali, sta danes dopolne prislegla. Ko sta odhajala od prislege, sta potrdila, da sta predsedniku predložila ostavko. Obenem sta izjavila, da bosta podpirala vlado ravnatoko in da je to samo vprašanje njunega osebnega razpoloženja. Eden kakor drugi smatra, da bi bilo dobro, če bi ostala v istih resorih, ki sta jih imela dosedaj, ker poznata delo v teh resorih. Ker to ni bilo mogoče, ker je dobil prosv. ministrstvo Vukičević in ministrstvo za zgradbe član Jugoslov. kluba, sta podala ostavko. Kakor smo že naglasili in sta to sama izjavila ter je to potrdil tudi predsednik vlade, je to brez vsakega vpliva na nadaljnji razvoj. Če bosta vztrajala pri svojih ostavkah, prideta na njuni mestu dva radikala, katerih ne bo težko najti

konom. Ta praksa ni dobra. Po njegovem mnenju je treba to prakso čimbolj izločevati. Nato je poslanec

Smodej

predlagal nekatere spremembe finančnega zakona. Najvažnejše so sledeče spremembe:

1. Eksistenčni minimum se zviša od 5 na 6000 Din. Davčne oblasti v Sloveniji dobijo navodila od ministra in ravnateljstva za davke, da se ublaži dosedanja grozna praksa pri podpisovanju dohodnine. 3. Trgovsko bolniško podporno društvo v Ljubljani se smatra kot nadomestni zavod za bolniško in drugo zavarovanje. 4. V čl. 140. se ukine predlog odvzeta 20 odstot. doklade prometnemu osebu. Ta doklada torej ostane. 5. Črta se člen 183., ki določa, da se dolgov ne morejo iztirjati potom eksekucije. 6. Znižajo se kazni radi monopolskih kazenskih dejanj.

Jugoslovanski klub je stavil še več spreminjalnih, oziroma dopolnilnih predlogov o obstoječih zakonih, o katerih se bo razpravljalo na prihodnjih sejah finančnega odbora. Ti predlogi se tičejo v glavnem vseučilišča v Ljubljani, narodnega gledališča v Ljubljani in drugih aktualnih in važnih zadev, za katere se je Jugoslovanski klub zavzel.

Ze na dosedanjih sejah vladne večine se je videlo, da se bodo v glavnem sprejeli vsi predlogi Jugoslovanskega kluba, v kolikor je to z ozirom na sedanje finančno stanje mogoče.

Finančni minister je izjavil, da sprejema Smodejeve spreminjalne predloge.

Nato se je pričela debata. Demokrat Sečurov je stvarno kritiziral finančni zakon. Nato je govoril samostojni demokrat Demetrovič. Za njim so govorili dr. Mehmed Spaho, demokrat Pera Marković in zemljoradnik Moskovljevič.

Finančni minister je odgovarjal vsem govornikom. Dejal je, da vztraja pri izjavi, da se sprejme vsak dober predlog. V interesu stvari pa želi, da se vsak predlog temeljito prouči. Zato prosi predsednika finančnega odbora, da glasovanje o teh predlogih odloži, da bi se proučili na prihodnjih sejah finančnega odbora. Dal je svojo besedo, da je njegova beseda v tem oziru obvezna.

Proti temu sta se izjavila samostojna demokrata Popović in Demetrovič, da naj se glasuje takoj, ne pa da se predlogi proučijo. Opozicija in vladna večina sta njihovo tolaženje odklonila. V imenu demokratov je Sečurov izjavil, da sprejema izjavo finančnega ministra in njegovo stališče, ki da je edino pravilno. Tako važne stvari res ni mogoče takoj sprejeti, marveč jih je treba vsestransko proučiti. Zato v imenu Demokratske zajednice izjavlja, da povsem soglaša z vladno večino in da je proti nastopu samostojnih demokratov, katerih nastop je demagoški. Taka demagogija posebno ni na mestu, kadar gre za tako važne zadeve, kakor so finančne.

Po kratkem odmoru je bilo glasovanje. Ker so samostojni demokrati vztrajali pri svojem stališču, kar se tiče njihovih predlogov in amandementov, se je prešlo na glasovanje o finančnem zakonu in o amandementih, ki so jih oni stavili. Predlogi in amandementi samostojnih demokratov so se odklonili. Predlogi ostale opozicije pa pridejo v razpravo na prihodnjih sejah finančnega odbora.

Nato je finančni odbor sprejel finančni zakon v celoti s predlaganimi Smodejevimi spremembami vred s 16 proti 7 glasovom. Ta rezultat najbolj dokazuje, koliko je dati na vesti »Jutra« in ostalega časopisja o manjšini vlade v odboru. Ravnotako bo tudi skupščinska seja pokazala, kaj je dati na vesti nasprotnega časopisja o majhni večini v skupščini.

Vlada je trdna.

Belgrad, 2. febr. (Izv.) Z ozirom na napačno tolmačenje svoje znane izjave je dal ministrski predsednik Uzunović danes časnikarjem sledečo izjavo:

»Iz moje večerajšnje izjave je »Pravda« izrgala stavek in to danes z velikim naslovom priobčilo na drug način. Verjamem, da tega ni storila iz kakšnega slabega namena, toda »Pravda« pri tem ni upoštevala, da nekateri čitatelji čitajo samo naslove. Zdi se, da so tudi sedaj nekateri čitatelji prečitali ta naslov in potem ta stavek nesli v uredništvo »Reči« (glavni organ samostojnih demokratov). Tam pa so na podlagi enega samega stavka, katerega smisel niso razumeli, napisali cel članek. V njem se pravi na koncu tudi to-le: »Zdi se, da želi g. Uzunović pripraviti pot in široko odpreti vrata diktaturi skritih in brezimenih«. V veliki stiski mora biti članek Pribičevićevega organa, če sploh na naši strani išče diktature. Kaj bodo sodili o članku čitatelji, ki bodo prečitali vso izjavo, ne samo en stavek, ne vem. Ta sodba pa niti za logiko niti za politiko »Reči« ne bo ugodna. Moja izjava se namreč v glavnem drži dokazovanja, da je do moje vlade prišlo na najbolj parlamentaren način. Kakor da bi bil slutil, da se bodo naši čitatelji, ki bodo komentirali tisto, česar niti prečitali niso, sem se popolnoma jasno izjavil o parlamentarnizmu. V tistem delu, ki govori o tem, sem izrečno dejal: »In da bodo na vlado vedno in redno prihajali samo tisti, ki imajo parlamentarno večino za seboj.« Ali je mogla takšna izjava dati povod »Reči«, da nam podtika namene z diktaturo, to naj presodijo čitatelji sami. Prosim Vas, da to objavite v imenu resnice.«

S tem je g. Uzunović dokončal svojo izjavo, nakar so ga nekateri časnikarji vpra-

šali, kako je s položajem vlade. Predsednik vlade je na to odgovoril:

»Vlada je popolnoma stabilizirana. Imamo močno vlado. Ta vlada ima tudi v parlamentu večino. Imela jo bo tako dolgo, dokler bosta oba vladna kluba ostala pri svojih sklepkih, ki sta jih napravila, namreč da bosta podpirala to vlado. Prepričan sem, da bo vlada ostala. Ponovno naglašam, da sem ravnotako prepričan, da bo tudi opozicija, vsaj tista opozicija, kateri ni do demagogije, znala jasno presojati položaj in da bo z ozirom na to uravnala svoje zadržanje. Ponovno ponavljam: opozicija mora imeti vedno pred očmi, da ni parlamentarno in da ni nikomur v korist, ako poskuša na ta ali oni način moliti vlado v njenem delu za narod in državo. Nikdar ne bo imel nobeden tistih opozicionalec, ki jim je glavna naloga, kričati in glasovati proti vladi, v svoji politični akciji kakršnegakoli uspeha.«

Na vprašanje, kako stoji zadeva z ostavkama Miše Trifunovića in Milorada Vujičića, je Uzunović odgovoril:

»Najprej se moramo odločiti za sprejetje ostavke. Gre za dva tovariša sodelavca, katerih sodelovanje bi mi bilo tudi v bodoče zelo drago. Poskusil bom vse, da gospoda ne vstrajata na tem, da se ostavka uvaža. V tem oziru imam najboljšo upanje. Ako se mi to ne bi posrečilo, moram naglasiti, da se to vprašanje niti najmanj ne tiče obstoja vlade in da nima niti najmanjšega političnega značaja. Vprašanje ostavke dveh gospodov je stvar njihovega osebnega razpoloženja. Lahko Vas zagotovim, da sta oba največja prijatelja nove vlade in da jo bosta v vsakem slučaju iskreno podpirala.«

S tem se je g. predsednik od časnikarjev poslovil in odšel.

val z vlado. Računi, ki jih nekateri delajo, niso točni.

CRNOGORSKI FEDERALISTI SE PRIKLJUČIJO RADIČU.

Glavni odbor črnogorske federalistične stranke je sklenil, da se ta stranka priklupi Radiču in da naj njeni poslanci vstopijo v Radičev klub.

VELIKE IZPREMEMBE V NAŠI DIPLOMACIJI.

V ministrstvu zunanjih zadev je podpisan ukaz o večjih premetstvih naših diplomatskih vodivnih uradnikov. V Berlin se vrne poslanik Balugdžić, dosedanji poslanik v Rimu. V Atene gre sedanji poslanik v Carigradu Tiča Popović, v Carigrad gre Jaša Tadić, doslej poslanik v Budimpešti. Božidar Purić, dosedanji šef kabineta je imenovan za ravnatelja političnega oddelka.

PRISILJENIŠKI ZAKON ZDRUŽ. DRŽAV.

v Washington, 2. februarja (Izv.) Prisiljeniški zakon, ki določa vsoto priseljencev na podlagi nacionalnega principa, stopi iz veljave za dobo enega leta.

REPREZENTANČNA ZBORNICA PROTI OBOROŽEVANJU.

v Washington, 2. februarja (Izv.) Dočim je senat sprejel predlog za zgradbo treh novih križark, je reprezentančna zbornica ta predlog odklonila in se s tem priključila mnenju predsednika Coolidgeja, da zgradba treh novih križark ni nujna.

Provokacija zdravega sporazuma.

Najhuje besni proti novi vladi tisti, ki jo je predvsem povzročil, Stjepan Radić.

Mi iskreno obžalujemo, da v novi vladi ni zastopnikov Hrvatov in ravno Jugoslovanski klub je vse storil, da bi Hrvatje imeli vedno častno in odločilno zastopstvo v upravi državnih poslov.

Nasprotno pa Stjepan Radić ni nikdar skrbel, da bi bila večinska slovenska stranka tudi enakopraven član vlade, v kateri je bila HSS.

V zadnji krizi je Radić v avdienci izključil sodelovanje s Slovenci, predlagajoč kralju vlado brez Slovencev, dočim je dr. Korošec kralju predlagal, da naj se sestavi vlada s HSS.

Radić, ki imenuje sedanjo vlado »vlado proti Hrvatoma«, naj se spomni, da smo Slovenci reševali žrtve njegovih hujškarj in se zavzemali za hrvatske kmete, ko je on trgal podplate po Moskvi, medtem ko so batinali in v ječe metali njegove volivce.

Radić je napovedal, da bo delal opozicijo po angleškem vzorcu. A »angleško« opozicijo je začel Stipica s tem, da je v prvi izjavi zahteval vlado, v kateri bo vsaj polovica generalov. To je res tipičen predstavnik seljaške demokracije!

Take izjave, ki jih narekuje Radiću srd na polom svoje lasne brezmišelnosti taktike so res, da rabimo njegove besede, provokacija zdravega razuma.

„Klerikalci so prodali autonomijo.“

Po zobeh je kresnil Sv. Pribičević naše lažnjive jutrovice, ki neprestano gonijo, da je SLS opustila svoj program. Po zobeh jo je dobil sam dr. Gregor Žerjav, ki je vest o tej prodaji svečano sporočil svojim vernim širom zemlje.

Pribičević je namreč v svoji izjavi o novi vladi rekel tudi tole: »Poprej so (radikali) hvalili Radića, ko se je pridružil državnemu edinstvu in napadali Korošca, ko je zahteval svojo avtonomijo. Sedaj so pa vse to pozabili in se vrgli v naročje Korošcu, čeprav ta ni smatral za potrebno odreči se svojemu avtonomičnemu programu.«

To izjavo je priobčilo tudi »Jutro«, le vrnilo je za besedo »odreči se« besedico »javno«, ki je pa seveda v originalu ni in je noben drug list ne nava'a.

To potvoro pa »Jutro« blagohotno odpušča, ker veom, da je res hudo poljubljati šibo, ki tepe.

Proračun.

Radić, ki nosi vso odgovornost za lanski trinajstmilijardni proračun, je toliko predrzen, da pripoveduje sedaj, kako je treba državni proračun prilagoditi ljudskim potrebam.

Dve leti so bili radičevci v vladi. Dva proračuna so izdelali, prejšnjega in sedanjega. V vseh proračunskih razpravah niso odprli ust za ljudstvo. Celo radikalni zastopniki v finančnem odboru so večkrat kritizirali neusmiljeno črtanje izdatkov za osnovne ljudske potrebe, radičevci pa so dosledno zvesto glasovali proti vsakim izboljšavam.

Tudi sedanji proračun se je skoro že predelal v finančnem odboru. Radičevski ministri so ga predlagali in radičevski zastopniki so ga zagovarjali. Takrat Radić ni poznal ljudskih potreb.

Mi dobro vemo, da je sedanji proračun slab in da vseh njegovih slabosti ne bo mogoče p praviti. Toda, ko vidimo, kako v takem režimu državno gospodarstvo propada, smo dali svoje moči na razpolago, da to propadanje zaustavimo in pripravimo boljše čase, ko takih proračunov ne bo.

Lažnjiva poročila.

Še eno laž o sestavi nove vlade je moralo vplesti »Jutro« v svoja poročila, da bo serija popolna. Pravi namreč, da je SLS v zadnjem hipu hotela dobiti resor za pošte mesto resora za gradbe. Vsi drugi listi v državi pa poročajo, da se je bivši minister za gradbe Vujičić ku'al in se pomišljal vstopiti v vlado ravno radi tega, ker je hotel ostati v ministrstvu za gradbe in ni bil zadovoljen, da so mu dali ministrstvo za pošte. Dajje pravijo vsa poročila, da je Uzunović odgovoril Vujičiću na njegovo zahtevo, da mu ministrstvo za gradbe ne more dati, ker je to ministrtvo dobila SLS.

»Jutro« menda res hoče prepričati svoje bralce, da ni zmožno pisati drugega nego nerresnico.

Kdo naj bo minister.

Kadar je v vladi SLS, bi se bil moral dr. Korošec predvsem posvetovati z »Jutrom«. Če pa je že določil ministre iz svojega kluba, kar na svojo roko, bi bil moral pa vsekako poročati »Jutro«, kdo in odkod so ti ministri. Le tako bi bilo mogoče prepričati, da bi se »najbolje informirano« »Jutro« ne blamiralo kot se je s svojo notico »Vsi trije klerikalni ministri so iz Ljubljane«. Da bo »Jutro« minila ta skrb, mu povemo, da je narodni poslanec dr. Andrej Gosar izvoljen v okrajih mariborskega volivnega okrožja Prevalje in Laško. Inženir Dušan Sernee je rodom iz naše zelene Štajerske. Ali nj škoda papirja za take bedarije kot jih kvasi »Jutro«.

Beleške

△ Trojni separatizem O dr. Korošcu se je izjavil g. Svetozar Pribičević, da predstavlja trojni separatizem: pokrajinski, plemenski in verski. — Pričakujemo zdaj od g. Svetozarja da bo on pobil ta separatistični rekord z unitarističnim rekordom in sicer s tem, da se bo 1. preselil v Ljubljano, 2. da se bo poslovenil in 3. da bo pristopil v katoliško vero.

△ Sijajno karakterizacijo novega režima pravi »Jutro«, je podal g. Svetozar Pribičević s tem, ker je rekel, da je to šaljiva vlada, oziroma predpustna vlada. — Vlada PP namreč je bila postna vlada. Od tod ta sijajna karakterizacija.

△ Usoda nove vlade. Ta je zelo vprašljiva. »Jutro« pravi, da jo drži v rokah pet nemških poslancev. Takoj nato pa pravi, da je usoda cele Uzunovićeve kombinacije v rokah SLS. — Torej, kdo ima zdaj to usodo v rokah? Mislimo, da po taki logiki ima usodo te vlade v rokah samo »Jutro«, tam pa je ona vsekakor najbolj na varnem.

△ Noblesa. Čeprav se bo »Jutro« razpočilo same jeze in nevoščljivosti, ker je SLS zdaj na vladi, in se besno pridruša, da bo te vlade že jutri konec, vendar izjavlja: »Odkrito priznavamo, da si tako brzega konca novega kleroradikalnega režima ne želimo. Mi si nasprotno želimo videti SLS pri delu, želimo primerjati njena dejanja in njene uspehe z njenimi besedami in obljubami...« — Odkrito priznavamo, da take velikodušnosti od malega Morica, dasi ga poznamo kot gentlemana skoz in skoz, vendarle nismo pričakovali in da nas je presunila, naravnost presunila. In da bi bilo zelo, grdo od SLS, ako bi tej »Jutrovi« želji ne ustregla, toliko bolj, ker ne more biti nobenega dvoma, da bo »Jutro« delo SLS v vsakem pogledu vedno ocenjevalo z isto širokogrudno in blagohotno lojalnostjo kot ga je doslej.

△ Klerikalen kruh. Pričenja torej doba, — tako pripoveduje »Jutro«, — ko se bo slovenskemu ljudstvu rezal čisti in nepotvorjeni klerikalni kruh. — Na kar moramo ugotoviti, da se ta čisti in nepotvorjeni klerikalni kruh ne bo rezal, žalibog in sicer zato ne, ker se tak kruh v naši državi sploh ne peče. Pekel in rezal bi se le tedaj, ko bi imela cel kabinet z vsemi portfeli v rokah SLS, kar je pa izključeno. Torej je ta »Jutrova« obljuba s čistim in nepotvorjenim »klerikalnim« kruhom prazna. Upamo pa, da bo slovenskemu ljudstvu tudi ta kruh, v kolikor mu bo primešane »klerikalne« moke dobro teknil.

△ Takoj izpeljiva zadeva. »Jutro« piše: »Pod težkim davčnim bremenom ječeča Slovenija z nedeljeno pozornostjo opazuje, kaj bo ukrenila SLS sedaj, ko ima moč. Ne gre tu le za problem zakona o izenačenju davkov, gre za takoj izpeljivo zadevo omiljenja prakse, glede katerega so klerikalni poslanci vedno imeli pri rokah najenostavnejše recepte.« — Oho! Kam pa ta Jutrova pšica meri? Omiljenje davčne prakse... takoj izpeljiva zadeva... To zdaj zahteva »Jutro«? To se pa ne da narediti, da ne bi bil s tem prizadet g. finančni delegat, ki je vendar prišlaš SDS in sodruinik »Jutra«, ki je priobčeval njegove lepe članke, s katerimi je opravičeval svojo davčno prakso. Ali hoče »Jutro« zdaj tudi tega svojega moža izročiti klerikalni giljotini? Da, da, nehvaležnost je plačilo sveta...

△ Občutki. Zdaj, ko so »Jutrovi« občutki ob novi vladi, v kateri sedi tudi SLS, tako strašno »miz«, da se je same potrtosti in melanholije razbolelo, ga seveda skrbijo tudi občutki SLS in premišluje: »Kaki občutki navdajajo SLS ob vstopu v kompanijo z radikali, je težko presoditi. Dr. Korošec je previdno ostal zunaj ter si izbral boljši del modrosti.« — Vsekakor zanimivo, da »Jutro« naenkrat nič ne ve o občutkih SLS. Ali je mali Morie izgubil naenkra vsak stik s klerikalnimi krogi, zlasti s tistimi maikontenti in puntarji, s katerimi je SLS vsaj enkrat na teden pogonjal v zrak? Vedel je doslej vedno za najintimnejše stvari v klerikalnem taboru, zdaj pa ob takem velikem dogodku, kakor vstop SLS v vlado, ne more presoditi niti občutkov SLSarjev! Kaj je vendar z malim Moricem? No, bomo pa mi »Jutru« malo raztolmačili občutke, ki navdajajo SLS: Zelo je potrta, ker je dr. Korošec previdno ostal zunaj itd. Ali pa je mogoče radi tega zelo vesela? Ali pa potrta in vesela obenem? Kdo bi se spoznal pri teh klerikalcih! Saj še tega ni mogoče dognati, če jih sploh navdajajo kaki občutki. Vsekakor je gotovo, da so trenutno vsi občutki koncentrirani v jutrovskega taboru, občutki neizmerne obupanosti, da je SDS tako osamljena in zapuščena.

CALLES POPUŠČA.

v Newyork, 2. febr. (Izv.) Da bi vsaj deloma pripravil duhovnike k pokorščini v verskih zadevah, je Calles menjal nekatere stroge ukaze glede duhovnikov. Dovolil je, da smejo maševati v zasebnih stanovanjih, toda le pod pogojem, da se prej vpišejo pri pristojnem županstvu. Po dosedanjih naredbah so bili vsi oni, ki so praznovali takim mašam, aretirani.

Pridohivajte novih naročnikov!

Naši ministri vsi prevzeli svoje resore.

Belgrad, 2. febr. (Izv.) Davi je v Belgrad prisel minister za kmetijstvo g. dr. Franc Kulovec. Ob 11 je skupno z g. Trifunovićem in g. Vujičićem prisegel v prisotnosti katoliškega župnika Wagnerja. Popoldne ob 4 je g. dr. Kulovec prevzel od zastopnika kmetijskega ministra g. Vase Jovanovića njemu odrejeni resor. Navzoči so bili vsi načelniki. Ker g. dr. Kulovec že v glavnem pozna vse osebe, se je z njimi prijazno razgovarjal. Novi minister za javna dela ing. g. dr. Dušan Sernee je davi prevzel svoj resor. Ker bivšega ministra Košutića ni v Belgradu, mu je posle izročil njegov pomočnik, G. dr. Gosar je svoj resor prevzel že večeraj popoldne. V kabinetu ministra za socialno politiko se je stal z zastopnikom ministra za socialno politiko Simonovićem in se z njim dolgo razgovarjal o vseh tekočih poslih tega ministrtva. Nato mu je minister Simonović predstavil vse osebe.

Dr. Nikić bo vlado podpiral.

Belgrad, 2. febr. (Izv.) Dr Nikić je danes časnikarjem izjavil, da so vesti o njegovem nastopu in sedanjem položaju neresne. On ne mara dati izjav glede tega, da ni vstopil v vlado. Z vso odločnostjo pa je izjavil, da bo njegov klub podpiral vlado. Ravnotako je gotovo, da bo tudi ves Jovanovićev klub glasoval z vlado.

Kaj se godi doma

Geografsko društvo v Ljubljani.

Deveti občni zbor Geografskega društva v Ljubljani se je vršil 28. jan. zvečer v prostorih geografskega inštituta na univerzi. Otvoril ga je s pozdravnimi besedami predsednik društva dr. V. Bohinec, ki se je v svojem poročilu spomnil najprej težkega udarca, ki je zadel našo geografijo s smrtjo najodličnejšega jugoslovanskega geografa, prof. J. Cvijiča v Beogradu. Udeleženci so stoji počastili spomin velikega pokojnika.

Iz poročil odbornikov je bilo razvidno, da se je društvo imelo v preteklem poslovnem letu boriti s precejšnjimi težavami zlasti gmoletnega značaja. Država nešteto krat zaprosena in tudi že ponovno objubiljena podpore ni dovolila, na drugi strani pa tudi naročniki društvenega glasila »Geografskega vestnika«, radi splošne gospodarske krize, naročnine niso mogli redno plačevati. Obenem pojema v zadnjem času tudi zanimanje za geografijo med dijaštvom, tako da društvo silno pogreša naraščanja. Kljub tem oviram pa bo Geografsko društvo, kot edino te vrste med Slovenci, svoje kulturno delo nadaljevalo in upa še vedno na pomoč države in vztrajno naklonenost svojih članov, kakor tudi naročnikov in sodelavcev »Geografskega vestnika«. List si je v kratkem času priboril ugled tudi v tu- in inozemstvu. Dosele so strokovni listi prinesli o njem le pohvalne ocene in če priobčujajo zlasti inozemska strokovna glasila referate o njegovih člankih, so to gotovo znaki napredka. Potom svojega lista je društvo stopilo tudi v stik s 16 geografskimi in sorodnimi listi doma in na tujem in si tako potom zamene ustvarja važno knjižnico. Novi zvezek »Geografskega vestnika« z zanimivimi članki in slikami izide v prihodnjih dneh.

Na obnem zboru so se vršile tudi volitve novega odbora. Sestavljajo ga sledeči gg.: predsednik dr. V. Bohinec, podpredsednik prof. A. Melik, tajnik M. Dobovšek, stud. phil., blagajnik dr. J. Rus, odbornika prof. S. Kranjc in asist. O. Reier, revizorji prof. J. Breznik, prof. dr. R. Savnik in asist. I. Rakovec.

† Ing. Ignacij Sega.

Včeraj, 2. februarja t. l. je umrl v Ljubljani znani strokovnjak v železniški stroki, gospod Ignacij Sega. Bil je rojen v Ljubljani l. 1873. iz ugledne družine. Udeležoval se je že zgodaj kot navdušen narodnjak, izdal je na srednji šoli dijaški list »Zabavnik«, na dunajski tehniki pa, kamor je odšel študirati l. 1894., ustanovil z drugimi tovariši klub slovenskih tehnikov. Leta 1899. je stopil v službo k južni železnici kot prvi slovenski strojni inženir in služboval v različnih mestih, najbolj pa se je udeleževal v Trstu, kamor je bil premeščen l. 1901., na narodnem polju. Bil je tu tudi med ustanovitelji podružnice Slovenskega planinskega društva. Kot strokovnjak na železniškem strojnem polju je l. 1909. prišel prvi v poštev, ko je bilo izpraznjeno mesto načelnika kurilnice Južne železnice v Ljubljani, katero je tudi kljub velikemu odporu nemških nacionalcev dobil l. 1910., potem ko je bila dunajska vlada imenovanje že preklicala. Tu je storil veliko tako v svoji stroki kaor v narodnem oziru. Veliko si je prizadeval tudi za ustanovitev Društva inženierjev leta 1911. Med vojsko so se pokazale vse njegove zmožnosti, bil je nenadomestljiv, dasi bi ga bili sicer radi kot velikega nacionalca spravili na varno. Enako se je izkazal v kritični revolucionarni dobi pri brezhibni odpravi čet in materijala, kar se mu bo vedno štelo v veliko zaslugu. Po prevratu se je udeleževal z vsemi svojimi organizatoričnimi silami pri osnovanju lastne direktije in strojnega oddelka kakor tudi pri prevzemu Južne železnice v državno upravo. L. 1924. je bil imenovan za po-

močnika direktorja. Zelo je bil tudi udeležen pri osnovanju Združenja jugoslovanskih inženierjev in arhitektov ter bil odlikovan z redom sv. Save. Rajni, ki se je opredelil k radikalni stranki, je bil nato po 25 letnem službovanju pod PP režimom brez navedbe vzroka 21. marca 1925 nasilno vpokojen.

Z umrlim inž. Ignacijem Segom lega v grob zopet eden izmed starih južnoželezniških strokovnjakov. Pokojni je bil trdno prepričan, da je bila njegova upokojiteljska delo SDS, osobito še, ker je bil takrat ravnatelj pri ljubljanski direktiji dr. Borko, njegov politični nasprotnik. Za njegovega naslednika je bil imenovan tedanji načelnik gradbenega oddelka pri ljubljanski direktiji inž. Matko Schneller, ki še danes zavzema to mesto. Inž. Sega je vedno upal, da bo radikalna stranka popravila krivico in ga na novo imenovala za pomočnika. Branil se je do skrajnosti, ko so ga silili, naj izprazni upravno stanovanje na glavnem kolodvoru, vendar je končno spoznal, da je njegova upokojiteljska trajna. Udal se je, toda razočaranje je bilo preveliko in prehudo, njegova mehka in dobrušna narava ga ni prenesla. Začel je vidno hirati, mož je mu hitro propadla in komaj 51 let star je umrl. Sečaj je rečen. Očel je v večnost, pokrepčan s tolažili sv. vere. Naj blaga duša počiva v miru!

Poneverba v kurilnici drž. železnic v Mariboru.

Poročali smo o odkritju velike poneverbe v železniški kurilnici v Mariboru in aretaciji dveh uradnikov, blagajnika Franca Ro ko in njegovega pomočnika Otona Vokača. Polica je že zaključila zasliševanje obeh aretirancev ter jih je včeraj predala državnemu pravdnistvu. O aferi smo doznali še sledeče podrobnosti: kurilnica ima lastno blagajno za izplačilo personala. Denar dobi vsakega 1. in 15. v mesecu od glavne blagajne na glav. kolodvoru. Ker je personal kurilnice zelo velik (sem spadajo vsi strojevodje, kurjači itd.), dobiva blagajna naenkrat po več sto tisoč dinarjev. Oba pri blagajni zaposlena uradnika sta jemala denar že dalje časa. L. 1924. je šlo Roju za mesec april pri izplačilu celo trdo in že takrat se je bal, da pride vse na dan. Ko sta z Vokačem blagajno skontirala, sta ugotovila, da znaša primanjljaj 150.000 Din. Mesto, da to priavita, sta si dala črtno tlesedo, da čista molčala. Med tem časom pa nista samo skušala poravnati starega zostanka, ampak napravila sta še nov deficit. S spretnimi manevri se jima je posrečilo primanjljaj zakriti. To je bilo tem lažje, ker je Rojko odtegal pri izplačilu esbju rane zneske po nalogu trgovcev, dalje zavarovalnico, prispevke za živila itd. Za izterjevanje dolgov je dobival poselne procenice. Primanjljaj v blagajni je kril tako, da je vsakega 15. v mesecu dvignil pri glavni blagajni mesto 100 tisoč dvesto tisoč dinarjev, prga v mesecu pa samo 100 tisoč, ostalo je kril iz terjatev pri esbju. To je šlo toliko časa, dokler ni 1. februarja t. l. prišel pri izplačevanju v tako stisko, iz katere ni mogel na ti izhoda. Par dni pred izplačevanjem je pustil urad ter pobegnul na svoje posestvo pri Vurbergu, od koder je pisal načelniku kurilnice, da je v blagajni 250.000 Din primanjljaja, za katerega ne ve, kako je nastal. O tem je bilo takoj obveščeno ravnateljstvo v Ljubljani, ki je poslalo 29. januarja komisijo. Preiskava knjig in blagajne je ugotovila, da je poneverjenih 182.758.30 Din. Blagajnik in njegov pomočnik sta bila nato aretirana.

Krvavo ženitovanje.

V Dinjevu na Hrvaškem je kmet Hubek ženil sina. Okoli desetih ponoči je med plesom pozval mladenič Ivo Kek neko dekle, naj pleše z njim. Ona ni hotela. Fant ji je odgovoril, da bi za to odklonitev zaslužila klofuto. Ona pa je šla in povedala to svojemu očetu, ki je ves razjarjen stopil k fantu in ga menil nič tebi nič klofutil. Takoj so se svatje razdelili v dva tabora in začel se je splošen pretep. Konec je bil, da je vsak dobil svojo porejto bunk in sunkov, Ivo Višević pa je dobil šest težjih ran z nožem. Seveda je bilo gostije s tem konec.

Deklico je odeljala.

Leta 1919 je izgubila sirota Aiša vse svoje. Ker se je ni nič drugi usmili, jo je vzel za svojo neki posestnik Ibrahim v Bosni. Dobro je zanj skrbel in jo izsolal. Nekega dne Aiša naenkrat ni bilo iz sole domov. Ibrahim je polzedoval za njo in ugotovil, da jo je odeljala njena starejša sestra. Zahteval je svojo rejenko nazaj, ker pa jo ni dobil, bo sodišče moralo odločiti, kje bo ostala.

Nagla jeza.

Pri Mostaru v vas Dobrič je ubil Mirko Zeljko svojega mlajšega brata Ivana. Pretep je nastal vsled tega, ker Ivan ni dal Mirku časopisa, ko ga je ta zahteval, ampak ga je nakljub vrgel v ogenj. Razjarjen je Mirko napadel Ivana z nožem in mu zdal težko rano v vrat. Težko ranjenega Ivana so prepeljali v bolnico, kjer je takoj umrl. Mirko pa je romal v zapor. Nagla jeza je strahotno pokončala dve življenji.

Kako je cigan kupoval konje.

Neki posestnik v Sikirevcih pri Zagrebu je prodal konja ciganu Durniku za 12.000 Din. Cigan je dal kmetu 20 velikih in 10 malih dukatov, ki naj bi jih kmet vnovil, če bi cigan pravočasno ne plačal. Ker cigan res ni plačal, je odšel kmet v banko, da bi dukate izmenjal. V banki pa mu niso za dukate hoteli nič plačati, ker so ugotovili, da so iz navadne pločevine, le malo pozlačeni. Kmet je javil zadevo orožnikom, toda cigana ni več!

Strašna posledica obrekovanja

Na Reki je železničar Giuseppe Favoloro lanko leto do smrti ustrelil svojo ženo Kristino. Sedaj se je zagovarjal pred sodiščem. Ubogi, strti mož je pripovedoval, kako so neki sovražniki njegove žene njemu pošiljali pisma, v katerih so jo slikali v silno slabi luči. To je vzbudilo v njem ljubosumnost, ki so jo spletkarji prebrisano podpihovali z vedno novim obrekovanjem. V nekem divjem izbruhu ljubosumnosti se je spozabil in streljal.

Iz ljubosumnosti.

Na Sušaku se je pri belem dnevu na najprometnejši ulici odigrala strašna drama, ki je posledica ljubosumnosti. Učenec 1. razreda tehniškega inštituta Ettore Francovich je ustrelil 17letno Lavro Jurinovič in nato hotel ustreliti še sebe v glavo, pa so mu drugi namero še pravočasno preprečili. Mlada človeka sta se poznala še izza otroških let. Ettore je ljubil Lavro, ona pa ga je odbojala. Lavra bi se morala te dni preseliti s starši v Trst in govorili so, da se bo tam poročila. To je napolnilo mladeniča, da je sklenil zadnjikrat vprašati Lavro po njeni naklonjenosti. Ona mu je odkrito odgovorila, da ga ne mara. Takoj nato je do blaznosti ljubosumni deček potegnil revolver in streljal.

Ing. Gvidon Gulič:

Parni stroj in parna turbina.

Navodila za strojnike in obratovodje parnih obrekov. — Vezana knjiga slane 80 Din. Jugoslovanska knjigarna v Ljubljani.

Dnevne novice

★ **Stoletnica rojstva Božidara Raiča.** Dne 9. februarja t. l. poteče sto let, kar se je na Zvabeke župnijske Sv. Tomaža pri Veliki Nedelji rodil Božidar Raič, goreč buditelj in voditelj naroda, izboren ljudski govornik in iskren slovenski rodoljub. Zaslužnemu možu želi »Zgodovinsko društvo v Mariboru« postaviti ob stoletnici na njegovi rojstni hiši vsaj skromno spominsko ploščo. Ker pa je društvo v slabih gmoletnih razmerah, prosi za majhne prispevke, zlasti iz Raičevega nekdanjega vplivnega okraja.

★ **Sv. kongregacija za vzhodno Cerkev.** Sv. oče je razrešil kardinala Taccija na njegovo ponovno prošnjo od tajniške službe v Sv. kongregaciji za vzhodno cerkev in imenoval za njegovega naslednika kardinala Luigijs Sincera.

★ **Francosko-jugoslovanska manifestacija.** Francoska naučna liga je organizirala 31. m. m. v Nancyju konferenco na čast sv. Save. Navzoči so bili poleg našega poslanika Spalajkoviča in bivšega črnogorskega justičnega ministra Vojnoviča gg. prefekt Magre, mestni župan Devit, poveljnik 20. armadnega zbora general Penet in doyen Bruntz, predsednik Naučne lige. Na konferenci se je manifestirala misel francosko-jugoslovanskega prijateljstva.

★ **Odlikovani so na predlog vojnega ministra** z redom sv. Save prve stopnje general Barjaktarović, s Karadordjevo zvezdo druge stopnje general Grujič, z redom Belega orla druge stopnje general Milutinović, z redom sv. Save druge stopnje general Lazarevič, Djurić in dr. Emil Jovanović; z redom Belega orla tretje vrste polkovnik Janković, Gatalo in Švabič; z redom sv. Save tretje vrste polkovniki Ganjič, Maksimović, dr. Janko Šavs, dr. Evin Martinis, dr. Aleksander Rubinštajn in podpolkovnik Gavrilović. Red sv. Save četrtega razreda je dobil administrativni polkovnik Cvetko Colaković. Vsi ti častniki so istočasno stopili tudi v pokoj. Poleg teh so upokojeni še general Cvetković, Pajič, in vet. major Pajič.

★ **Za rezervne častnike.** Vsi rezervni častniki, ki so prejeli železniško legitimacijo za leto 1927, se tem potom obveščajo, da je izdan nov pravilnik o voznih olajšavah, po katerem imajo rezervni častniki, kakor doslej, pravico do trikratne polovične vožnje na leto. Dosele izdane legitimacije za leto 1927 pa veljajo samo do 31. januarja 1927 in se bodo zamenjale z novimi, katere mora vidirati prometno ministrstvo. Združenje je raditega moralo tiskati nove legitimacije in jih poslati v vidiranje ministrstvu. Čim bodo nove legitimacije polnjene in vrnjene, se bodo takoj razposlale. Ze izdane stare rmenie legitimacije, ki so neveljavne, naj se vrnejo pododboru. Člani, ki so že ali bodo še prosili za trikratno polovično vožnjo, pa še nimajo legitimacije, jo bodo prejeli v smislu novega predpisa. — Uprava ljubljanskega pododpora.

★ **Redukcija v gledališčih.** Uprava zagrebškega gledališča je odpovedala službene pogodbe vsem nastavljenecem. Odpoved se ujemlje s tem, da so znižane državne dotacije za gledališče za 4 milijone dinarjev. V najkrajšem času se bo izvršil nov razpored članov zagrebškega gledališča in pri tej priliki se bo večje število osebja reduciralo.

★ **Upokojili so upravnika osješkega gledališča** g. Petra Konjoviča. Mož je prebil vso svojo službeno dobo kot upravnik na dopustu.

★ **Narodno vseučilišče** so svečano otvorili v Subotici. Prvi je predaval profesor Milivoj Knežević o življenju in delu umrlega učenjaka Jovana Cvijiča.

★ **Dom za slušatelje vseučilišča.** Slušateljice na zagrebškem vseučilišču so organizi-

O divjanju fašistov o priliki aneksije leta 1921 v Istri.

V lanskem »Slovencu« z dne 28. decembra št. 204. sem opisal v življenjepisju t Milana Šašlaja v »Listku«, kaj vse so počenjali z njim fašisti ves čas po aneksiji, dokler ga niso spravili iz Istre, kjer je deloval čez 32 let. Morda ne bo odveč, če priobčim tu prepis njegovega pisma, katero je bil poslal na škofištvo v Trstu 14. junija 1921 in katero sem našel v njegovi zapuščini. Glasi se takole:

»Na poziv presv. škofa, da naj poročam o nasilnostih, ki so se mi prigodile od strani fašistov, poročam vesino in brez pretiravanja nastopno: Ko se je na dan 17. aprila vršila v Klanec aneksijska slavnost, so po 5. uri pop. nenadoma prišli fašisti z godbo in zastavami do mojega stanovanja; najprvo sem jim vrata zaprl ter jih pri oknu vprašal, česa žele. Odgovor je bil, naj odprem. Odprl sem ter zopet ponovil gorenje vprašanje. Rekli so mi, da moram v cerkvi odstraniti slovenski napis nad obokom prezbiterija: »Tukaj je hiša božja in vrata nebeška« ter slovenske napise pod okvirji krževega pota. Odgovoril sem jim, da tega ne storim, dokler mi ne ukaže moj škof. Zagrozili so, da bodo zažgali cerkev, ako v nedeljo najdejo še napise na svojem mestu. V petek so prišli s kladivci ter so vpricho domačega občinskega komisarja odbili napis na oboku, napise pod križevim potom pa so pustili, češ da jih odstranijo drugikrat. Prišla je

nedelja in fašisti so res prišli pogledat v cerkev ter odšli.

O priliki aneksijske slavnosti je bila vzeta na stanovanju tukajšnjega okrajnega gozdarja zastava in se je našla drugi dan precej raztrgana na vrtu občinskega komisarja. Začela se je stroga preiskava, kdo bi bil to storil in žugali so, da bodo, ako se krivca ne najde, v nedeljo zažgali Klanec in še sosednja vas Ocila. Ljudje so bili v silnem strahu in desti jih je zbežalo z omotem obleke in otroci v sosednje vasi Cemotiče, Kestelec, Socerb, Osp. Bili so to strašni dnevi, kakršnih ni bilo od časa turskih navalov.

Dne 30. aprila so prišli 4 fašisti v župnišče, prinesli seboj raztrgano zastavo, češ da sem jo jaz raztrgal, poleg nje pa goli meč in mi dali tale ultimatum: Il sottoscritto, di nazionalità e di sentimenti eternati Slavi s'impegna a parlare per lasciare definitivamente l'Italia entro 12. Maggio 1921. (Podpisani, po narodnosti in mišljenju zunanji Slovan se zavzemem oditi in zapustiti definitivno Italijo do 12. maja 1921.) Klanec 30. 4. 1921. Moral sem podpisati, ako ne, so mi žugali s pičigom mojega imetja. Podpisal sem s pogojem, da se 2. maja vidimo v advijenci pri mil. škofu in se bomo nadalje pogovorili. Prišel sem v Trst, govoril o tem s presv. škofom, a fašistov ni bilo.

Začel sem prodajati svoje stvari in prodal že nad polovico svoje robe, pa je prišlo na Vnebohod pismo presv. škofa, naj ostanem na svojem mestu in da imata nalog štiti me obč. komisar in tukajšnji orožniki. Bil sem pomirjen. V nedeljo po tem pa so prišli fašisti zo-

pet in so hoteli iti do mene, pa jih je odvrnil tukajšnji orožniški brigadir, šli so zopet proti Kopru.

Blizale so se volitve; zbolel sem. Bil sem ctečen na levi strani glave, da z levim očesom nisem mogel gledati. Ostal sem v postelji in dva dni nič maševal radi silnih bolečin. Bila je binkošna sobota; ves bolan vstanem, spravi skupaj nekoliko reči in jo mahnem ob poludveh čez hrib po grmovju in kamenju proti Brezovici. Hodil sem ves obvezan v Brezovico. Tam me je g. župnik Kraševac ljubeznivo sprejel in mi zagotovil mir, ker tja, da niso še nikoli prišli fašisti. Bil sem pomirjen, ostal večinoma v postelji do četrtega zvečer, ko sem zopet čez grmovje in kamenja prišel domov ob luninem svitu. Od truda in pota so se mi zopet ponovile bolečine v glavi in še zdaj n sem prav zdrav.

Kar sem slutil in na kar sem bil tudi opozorjen, se je zgodilo. Predno sem bil še v Brezovici, je prišel pome avtomobil s fašisti iz Kopra. Zvedeli so, da sem šel k zdravniku, a n'so verjeli. Preiskali so vse količke v hiši, češ, nekje je skrit. Pri tej hišni preiskavi so prevrgli vse perilo, obleko itd. češ, da bodo morda našli volivne glasovnice. Razbili so žipo na sliki škofa Andreja Karlina in vzeli sliko s seboj, v albumu za fotografije so raztrgali mojo in sliko mojega brata — župnika, z besedami poreli preči itd., kakor je pač lastno njih okusu in izobrazbi.

Za naprej pa imam zažugano, da me bodo nekega dne odpeljali, da nihče ne bo vedel kam in da me nihče ne bo več videl.

Pripominjam, da se v politiko nisem prav nič vmešaval, da nisem z nikomur občeval, ne

očitno ne na skrivnem, da volivnih listkov niti videl nisem. Pripominjam še, da je eden domačih fašistov v nedeljo pred binkoštni prevrgel vse v zakristiji, išoč volivne listke, isto na binkoštno nedeljo zjutraj. Našli jih niso, ker jih ni bilo.

Na dan volitev so razgnali fašisti volivce z bombami in strelji iz pušk in revolverjev. Pri tem sta bila ranjena en mladenič in en mož; poslednji, ustreljen v roko in nogo je moral iskati pomoči v bolnici v Trstu.

Ker je bil volivni lokal v šoli nad župnijsko pisarno, so si fašisti vzeli vse pravice v pisarni, in je moralo biti župnišče listo noč odprto s pisarno vred, domačim pa je bilo prepovedano le količjak se ganiti.

Pripominjam, da se moje osebe niso dotaknil nobenkrat, pač pa bi bil izkusil njih ljubeznivost, ko bi me bili dobili doma na binkoštno soboto, toda angel varuh me je vodil od doma — drugam! Tako se glasi uradno poročilo na škofištvo v Trstu. Kakor znano, je škof Bartolomassi javno protestiral proti nasilstvom nad slovenskimi in hrvaškimi duhovniki v Istri v posebni poslanici, katero je prinesla tudi »Edinost« z dne 12. junija 1921, št. 133. Pa tudi Rim se je oglasil vsled škofovega sporočila na sv. Stolico v posebnem pismu na tržaškega škofa, katero so morali duhovniki vernikom prečitati z lece, in v katerem je Benedikt XV. tudi ostro obsodil nočlovesko divjanje fašistov nad slovenskimi duhovniki in cerkvami. Tudi to papežovo pismo je prinesla »Edinost« v slovenskem prevodu. Škof in Rim sta storila, kar je bilo v njuni moči.

rale posebno društvo, ki ima namen nabirati sredstva za zgradbo hiše, ki naj bi bila namenjena samo za stanovanje akademikov.

★ **Svetnik stola sedmorica v Zagrebu** g. K. Cepulčić je umrl. Bil je med svojimi tovariši obče spoštovana osebnost.

★ **Rogowski v Dubrovniku.** Ljubomir M. Rogowski, slavn poljski komponist in muzikolog se že več dni mudi v Dubrovniku. V Jugoslaviji želi priti v stik z vsemi našimi glasbenimi umetniki.

★ **Konje kupujejo v Slavoniji** v velikih množinah grški trgovci. Po večini kupujejo kmetijske konje in plačajo po 10.000 Din par.

★ **Španska bolezen hudo razsaja v Slavoniji.** V Djurdjevoju je 50 odstotkov šolskih otrok obbolelo. Oblasti so zaprle vse šole. Istotako so zaprle v Sikirevcih.

★ **Divjega mrjasca** je ustrelil policijski pristav Kučan v Visokem na Hrvatskem. Ko je s prvim strelom zver le rnil, se je zao-brnila in hotela napasti lovca. K sreči ta ni izgubil prisobnosti duha, pomeril znova in dobro zašel.

★ **Gostilno so zažgali v Zagrebu** gostilničarju Stodolcu. Ogenj je napravil precejšnjo škodo kljub temu, da se ga je posrečilo še hitro ugasiti. Zlikovci so storili to baje iz osvete.

★ **Družba tatov in tiholapev** se je skrivala v Ljuboskom. Vodil jo je nek Peter Čorluk. Imel je kakih 30 mladih ljudi od 14 do 25 let. Dolej je žandarmerija prišla voditelja in tri njegove pomagače, za drugimi pa še poizvedujejo.

★ **Protogerov je še živ.** Iz Radovišta pri Štupu javljajo, da se je znova pojavil voditelj makedonskijuh Protogerov. Odpotoval je iz bolgarskega ozemlja v Albanijo, odkoder gre v Italijo.

★ **Strašna smrt.** V Zlataru na Hrvatskem je skladiščnik Franjo Leskuš med premikanjem nesrečno prišel med odbijače dveh voz tovornega vlaka. Odbijači so mu strli truplo in mož je v silnih bolečinah že na potu v bolnico umrl.

★ **ITO** — zobna pasta najboljša.

★ **Orožje,** lovske potrebščine in vsa popravila orožja najceneje pri puškarju F. K. Kaiser, Ljubljana.

★ **Pri prehladu, nahodu, vnetju v grlu, živčnih boleznih, tiganju po udih** je dobro, če se s pol kozarcem naravne »Franz-Josef«-grenice poskrbimo za vsakdanje izpraznenje prebavil. Po sodbi vseučiliških klinik se »Franz-Josef«-voda odlikuje pri povoljni uporabi po sigurnem delovanju. Dobiva se v lekarnah, drogerijah in specerijskih trgovinah.

Ljubljana

○ **Ljubljana** ima danes zvečer ob 8 skupno pevsko vajo. Vsled bližajočega se nastopa je polnoštevna udeležba strogo obvezna. — Pečovodja.

○ **Strokovna zveza javnih nameščencev in Organizacija javnih namenščencev, semislijenikov SLS** priredila dne 5. t. m. v prostorih kletki konzumnega društva, Kongresni trg 2, družabni večer z jako zanimivim sporedom. Vstopnina prosta. K obilni udeležbi vabila odbora.

○ **Poziv gostilničarjem.** Z ozirom na javni oklic mestnega magistrata ljubljanskega z dne 12. januarja 1927, s katerim se poziva na predsubskripcijo 6 odstotnega 30 milijonskega obligacijskega gradbenega posojila, opozarja Zadruga ljubljanskih gostilničarjev svoje člane, da se z ozirom na važnost te stavbene akcije za vsestranske gospodarske panoge po možnosti vsakdo udeleži podpisovanja tega posojila in to svojo odločitev prijavi mestnemu knjigovodstvu. Čim številnejša bo udeležba pri podpisovanju deležev, tem sigurnejše je računati, da se ne bo iskalo v to namenjenih denarnih sredstev pri trošarini in drugih davščinah, ki so v zvezi z hotelsko in gostilničarsko obrtjo. — Zadruga gostilničarjev v Ljubljani.

○ **Namočena polenovka pri Fran Kham.**

Maribor

□ **Tatvina lovskega psa.** Vojaškemu godbeniku Ivanu Wutte je nekdo ukradel belo, rjavolisasto psico, vredno 3000 Din.

□ **V kurilnici** je bil aretiran brezposelni ključavničar Alojz V., ki se je sumljivo sukal okrog zakurjenega parnega stroja. Osumljen je, da je okradel avstrijskega kurjača Hausingerja, kateremu je zmanjkalo s stroja telovnik s srebrno žepno uro. V. se potika že par mesecev po mestu ter je bil po vseh gostilnah znan kot opasen goljuf, ki se je rad dobro najedel in napil, nato pa pobegnil s ceho. Oddan je bil okrajnemu sodišču.

Sporazum v Parizu.

v Berlin, 2. februarja (Izv.) Med nemško vlado ter medzavezniško vojaško komisijo se je dosegel sporazum glede izvoza vojnega orožja na sledečem temelju: 1. Uvoz ter izvoz vojnega orožja (municije itd.) kakor tudi produkcija tega orožja za izvoz je prepovedana. 2. Navaja se 45 točk, pod katerimi se naštevajo vse vrste orožja, ki se v smislu zakonskega predloga smatra kot vojno orožje. 3. Prepovedano je tudi prikrivati drugovrstne vojne priprave (specialni vojni stroji itd.) v inozemstvu.

Pariz, 2. febr. Na poslaniški konferenci se je dosegel sporazum še v obeh preostalih

spornih vprašanjih: glede izvoza vojnega materiala iz Nemčije in glede vzhodnih utrd. Nemčija poruši utrdbe v Küstrinu in Glogov in 22 utrdb v okolici Kraljevea; 54 utrdb ostane. Poslaniška konferenca je izdala kratko noto, v kateri izjavlja, da je Nemčija svoje razorožitvene obveznosti izpolnila. Vsi spisi se takoj predložijo Društvu narodov, da izvede investigacije.

Protiitalijanske demonstracije v Innsbrucku.

Innsbruck, 2. febr. Minoli ponedeljek so se vršile tu velike protiitalijanske demonstracije zaradi deportacije odvetnika dr. Noldina. Vršil se je protestni shod, na katerem so govorili zastopniki vseh strank. Po shodu so odšli zborovalci pred italijanski konzulat, kjer so klicali proti Mussoliniju in peli koračnico cesarskih lovcev in druge patriotske pesmi. Policija je otro nastopala ter je došlo do spopadov. Proti demonstrantom so poslali avtomobile. Več oseb je bilo aretiranih.

Za veliko Ogrsko.

Budimpešta, 2. febr. Tu se je vršil občni zbor madžarske legitimistične ženske zveze »Sveta krona«. Knežinja Odescalchi je rekla v svojem govoru: »Zveza si mora prizadevati, da se bodo za stvar našega malega kralja zbrale množice, ki bodo pripravljene, da žrtvujejo za Veliko Ogrsko in staro ustavo imetje in kri.«

Nov češkoslovaški poslanik v Berlinu.

Praga, 2. febr. Za novega češkoslovaškega poslanika v Berlinu je imenovan poslanec češke agrarne stranke dr. Fran Chvalkovsky.

Turčija in Italija.

Belgrajsko »Vreme« prinaša članek o zunanjepolitični orijentaciji Turčije. V Turčiji se v zadnjem času opaža živahnija nacionalistična aktivnost; poleg tega se ureja in modernizira državna uprava, državna statistika, prometna sredstva in vojska. Prosvetni minister Pedžati se pripravlja na potovanje po Evropi, da prouči prosvetne ustanove. Prvotno je nameraval obiskati samo Pariz, Prago, Berlin in Dunaj. Toda g. Mussolini ga je po italijanskem poslaniku v Angori prosil, naj se na svojem potu nikakor ne izogne Rimu, ker bi jako rad z njim govoril. Zdi se, da je Pedžati, ki je osebn prijatelj Kemal paše, Mussolinijevo vabilo sprejel in dobil za ta pogovor točna navodila. Italijansko časopisje pripisuje temu sestanku znaten pomen. Mussolini je že zadnjič v pogovoru z dopisnikom »Daily Expressa« opozoril, da se ni treba čuditi, če se Italija obrača proti vzhodu, ker za njeno ekspanzijo na zapadu ni več prostora. Na drugi strani se pa Turčija v polni meri zaveda sedanjega ugodnega položaja. Vzhodnega bloka, ki mu pripada in ve, da ji zveza z Rusijo daje za vse slučaje zadostno varnost. Razen tega je te dni sklenila gospodarsko pogodbo z Nemčijo. Ako ima Pedžatijevo potovanje v Evropo res kak politični namen v svrhu zblizanja z zapadnimi velesilami, ki naj bi varnost Turčije povečalo, bi to pomenilo korak naprej v poravnavi kontrastov med zapadom in vzhodom. To bi imelo ugoden vpliv tudi na splošen položaj. Na vsak način je pričakovati, da se Turčija ne bo angažirala v Evropi na svojo škodo.

Pogajanja med Anglijo in Kantonsko vlado prekinjena.

v London, 2. februarja (Izv.) Nota severne kitajske vlade proti koncentriranju britanskih čet in bojnih ladij je danes prispela semkaj na naslov britanske vlade.

v Bombay, 2. februarja (Izv.) Britanske ter indijske čete so danes odplule proti Kitajski.

Newyork, 2. febr. Kantonski zunanji minister Čen je odklonil podpis novih angleških predlogov za začasni sporazum, dokler Anglija v Sangaju zbira svoje oborožene sile. Pogajanja so se prekinila.

v Newyork, 2. februarja (Izv.) »Associated Press« poroča iz Hankova, da je kantonska vlada pripravljena, skleniti z angleško vlado novo pogodbo, če se umaknejo britanske čete iz Kitajske.

Razmere v ruski državni trgovini.

Moskva, 2. febr. Včerajšnja »Pravda« razpravlja o poročilu preiskovalne komisije za državna konzumna društva. »Pravda« ugotavlja, da so spravila državna konzumna društva v minolem letu 64 odstotkov čistega dobička. Delavsko konzumno društvo v državnih delavnicah v Tuli je doseglo z glavnice 627.000 rubljev nad poldrugi milijon rubljev prebitka. Ostala konzumna društva v deželi so imela skupaj 5.945.000 rubljev kapitala, njihov čist dobiček pa je znašal skupaj 3.775.000 rubljev.

AMERIKA NE PRIZNA SACASA.

v Washington, 2. februarja (Izv.) Vlada je sporočila predsedniku liberalne vlade v Nicaragui, da ga ne prizna za legalnega predsednika republike, tudi če se z vojno silo polasti cele Nicarague. Do volitev, ki se vrše prihodnje leto, bodo priznavale Zedinjene države le Diaza, predsednika konservativne vlade.

J. S.:

Po vstopu slovaške LS v vlado.

Praga, 1. febr. 1927.

Vstop Hlinkove Slovaške ljudske stranke v čl. vlado pomeni začetek končne konsolidacije Češkoslovaške. Sebe sedaj se bo mogel začeti odločen boj proti komunizmu, ki je Češkoslovaški nevarnejši kot vsi zunanji sovražniki skupaj. Saj je dobila komunistična stranka pri zadnjih volitvah 1. 1925. le 40.000 glasov manj kot agrarna stranka, ki je najmočnejša. Dočim je oddalo takrat za komuniste svoje glasove 933.711 volivcev, bi sedaj dobili brezdvomno še več glasov. Socialni demokrati, zlasti pa nar. socialisti, so gnali v zadnjem času delavstvo takorekoč po najkrajši poti v komunistični tabor. Porazeni pri poslednjih volitvah so si hoteli pridobiti izgubljeno zaupanje med delavstvom s tem, da so skušali zlasti v zadnjem času, prekositi komuniste v zahtevah. Za časa razprave o carinskem zakonu so socialni demokrati in nar. socialisti skupaj s komunisti lomili v parlamentu klopi in ogrožali življenje poslancev večinskih strank, na praških ulicah pa hujskali k prevratu. Na ta način so priznali komunistično taktiko za edino pravilno, kar so znali komunisti spretno izrabiti v svojem časopisju in na svojih shodih.

Menda v nobeni državi niso imeli socialisti v rokah toliko moči, kakor v Češkoslovaški celih osem let in take naklonjenosti merodajnih činiteljev, a vendar so razmeroma malo za delavstvo storili. Mnogi socialni zakoni vobče nimajo pomena za delavstvo, ker služijo samo socialističnim strankam. Bolniške blagajne in socialno zavarovanje dajejo lep in lahek zaslužek celi vojski socialističnih agitatorjev in organizatorjev vseh barv, a delavstvo vzdihuje pod težkimi davki za te ustanove. Te institucije pa nalagajo težka bremena tudi podjetnikom, ki zavoljo tega težko prodajajo radi visokih cen svoje izdelke. Posledica je brezposelnost, ki jo najbolj občuti delavec. Osem let so socialni demokrati in socialisti dajali delavstvu za vsa prečta vprašanja samo eno rešitev, da je namreč treba najprej ubiti klerikalnega zmaja. Verske brezbržižne so sicer odtrgali od kat. Cerkve, toda delavstvu zavoljo tega ni nič boljše. Dobro vabo za tiste, ki se niso mogli pridružiti 535.150 ljudem brez vsake veroizpovedi, pa so našli v češkosl. narodni cerkvi, ki je zbrala 354.342 »vernikov«. Kljub temu pa je čutilo delavstvo potrebo po nečem višjem, kakor je boj proti katoličanstvu. V novoletni številki glavnega soc. demokratskega glasila »Pravo Lidu« je voditelj poslanec Bechyně sam odkrito priznal, da je socialdemokratski program zastarel in da treba izpremeniti ter izpopolniti svetovni nazor.

Dosedanje vlade, kjer so imeli glavno besedo socialisti obeh barv, niso storile ničesar proti komunistični agitaciji v vojski in

šolah. Ker so komunisti poleg drugih naukov širili tudi sovraštvo do katoličanstva, so bili »napredni« in proti »naprednim« komunistom se vendar napredni socialisti ne bodo borili. Sebe sedaj, ko je stopila Hlinkova LS v vlado, je mogoče začeti delati red. Komaj pa je sedanja vladna večina začela razpravljati o davčni reformi in o takem popravilu zakona o socialnem zavarovanju delavcev, da bi imel res delavec korist, četudi bi nekaj tisočev socialističnih organizatorjev izgubilo mastno plačane službe, je že čl. LS smatrala za potrebno, da sprejme v Olomucu resolucijo, da je pripravljena na eventualni socialistični prevrat.

Ker je nehal strahovit pritisk, je zlasti učiteljstvo začelo zapuščati soc. vrste, čeravno so bili dosedaj njihovi tako verni hlapci, kakor je mnogo slovenskih učiteljev slepo orodje demokratov. Ves »napredni« svet pa je vznemirjen, ker se je začela sedanja vladna večina zanimati tudi za delo g. dr. Beneša in menda ni v vladni večini človeka, ki misli, da je g. dr. Beneš nenadomestljiv v zunanji politiki, kakor pravijo merodajni činitelji. G. dr. Beneš sicer uživa tako zaupanje najvišjih krogov, da g. prezident ne potrdi vlade brez g. dr. Beneša, vendar pa pravi vladna večina, da škodujejo državnim interesom take njegove navedbe, kakor je ta, da je izgnal čl. državljana bazilijanskega meniha, dr. theol. in phil. Dorošenka samo zavoljo tega, ker je imel velike uspehe s svojim misijonskim delovanjem med katoliškim prebivalstvom Podkarpatske Rusije. Še bolj pa razburja resne čl. domoljube, da je isti minister dovolil prihod srbskemu pravoslavnemu škofu dr. Ireneju Čirihu z 10 duhovniki, čeravno pravoslavna propaganda odbija podkarpatsko rusko prebivalstvo od Češkoslovaške, in po izjavi komunističnih listov samih, komunizem podpira pravoslavno cerkev v Podkarpatski Rusiji. Nikdo iz vladne večine pač ne odreka dr. Benešu izrednih zaslug za češkoslovaško republiko, toda pravi genij se takrat umakne, ko svoje delo dokonča, da ga ne pokvari.

Z vstopom Slovkov v vlado je zadet komunizem in socializem v Češkoslovaški. Postopno uvajanje avtonomije bo zadovoljilo Slovake in jih vzgojilo v državljane, ki bodo pripravljani na vsako žrtve za čl. domovino. Moderna Turčija pa nas uči, da tudi moderne velesile z vsem najmodernejšim orožjem in z vsemi svojimi spletkami ne morejo premagati zadovoljnega, v svojo bodočnost verujočega naroda. Če se je dosedaj opiral prestiž Češkoslovaške na dobro propagando in sposobne diplomate, se bo odselej na zadovoljno ljudstvo. Kakor kažejo vsa znamenja, se bodo izvršile večje izpremembe v tem smislu po volitvah novega prezidenta republike meseca maja t. l.

Krivičen napad »Jutra« na mariborsko gasilstvo.

Maribor, 2. febr. 1927.

Pod notico »Župan izjavi pakte« je priobčilo »Jutro« z dne 2. t. m. prav krivičen napad na naše gasilstvo in mestnega župana dr. Leskovarja. — »Jutro« zna pisati neresnico, pa še to tako netaktno, da se mora vsakemu poštenjaku gabit. Pod notico, ki nosi gorenji naslov, je »Jutro« od torka napadlo najprej naše nad vse poštrenovalne gasilce, češ da so nemški gasilci. Naj »Jutro« pove, kdaj so naši gasilci vprašali, če je kje gorelo, ali gori Slovincu ali Nemcu? Nikdar še to društvo ni nastopilo v tem oziru netaktno, pač pa povsod z občudovanja vredno poštrenovalnostjo. Istina pa je, da je veliko članov tega društva Nemcev. Toda, ali bi bilo pravilno, da se jih od tega odvrta? V tem oziru moramo poklicati v spomin ta-le dogodek. Demokratije v Mariboru so zelo delali na to, da bi gasilno in reševalno društvo dobili v svoje roke. Pred dvema letoma so pripravili že posebno gasilno društvo, ki bi ga naj vodil neki vpokojeni častnik, proti plačilu seveda. Nameravali so dosedanje društvo razpustiti in ves inventar zaupati svojemu društvu. Dr. Pirkmayer je seveda takoj bil pripravljen, da gre demokratom na roko in je poslal tozadevni dopis dr. Leskovarju. Ta pa je poklical mizarja Volčiča, ki je bil vedni kandidat SDS, pa je dobil od njega izjavo, ki jo je protokoliral in poslal velikemu županu. Volčič sam je tedaj izjavil, da bi bila razpustitev društva nesrečna za Maribor, da ni res, kar se je trdilo, da društvo Slovincov ne sprejema, res pa je, da se jih malo priklasi itd. S to izjavo demokrata je potem dr. Leskovar zaustavil nakano demokratov. Tudi veliki župan od tedaj ni več spraševal o tej zadevi. Toliko o »Jubeznic« demokratov do mariborskega gasilnega društva. Da pa je ta očitek res krivičen, kaže pa dejstvo, da je poveljstvo v društvu slovensko. Ko je Zveza gasilnih društev v Ljubljani zahtevala, da sprejme mariborsko gasilno društvo v svojo zvezo le, če vpelje slovensko poveljstvo, se je to zgodilo. Zdaj pa je bila postavljena nova zahteva po izpremembi pravil. V smislu dosedanjih pravil pripade ves inventar gasilnega društva, če bi se razpustilo, mestni občini. Zveza pa hoče, da pripade njej. Razumljivo je, da je mestni župan dr. Leskovar zastopal stališče, naj ostanejo dosedanja pravila. In to tudi upravičeno. Mestna občina veliko žrtvuje za inventar pa bo tudi še nadalje. Kako bi potem Zveza prišla do toliko pravic glede inventarja, ko zanj nič ne žrtvuje, mesto pa bi bilo odrinjeno? Seveda »Jutro« ta nastop dr. Leskovarja ne ugaja.

Menda zopet želi priti na dan z nekdanjim demokratskim načrtom. Ve pa naj, da bo njegov pristajal Volčič, če bo hotel resnico povedati moral danes isto izjaviti kot je že enkrat. Konečno besedo bi pa imelo mariborsko meščanstvo, ki priznava poštrenovalno delo gasilcev in jim izraža svoje spoštovanje kljub temu, da sta se »Jutro« in Bahun svoje spoštovanje pri skupnem delu proti društvu. Župan dr. Leskovar bo izjavil pakt, ki so ga in ga še bodo odobraval po večini vsi Mariborčani: pošteno delo za skupno dobrobit in popolno iztreljenje laži in socijdemokratsko.

FAŠISTOVSKO IN PROTIFAŠISTOVSKO ČASOPISJE O ITALIJI.

v Pariz, 2. febr. (Izv.) Notranji minister Tarraux je izdal ukaz, s katerim se ustavlja list »Il Pensiero latino«, ki so ga izdajali italijanski fašisti v Nici v italijanskem jeziku. Ravnatelj lista je bil nedavno izgnan iz Francije. Ustavljen je bil tudi ruski list »Izvestja«. »Corriere degli Italiani«, glasilo italijanskih izgnancev, ki ga je v zadnjem času urejeval popolar Donati, don Sturzov prijatelj, je prenehal prostovoljno izhajati. Francoski fašisti in nacionalisti so delali na to, da bi vlada prepovedala v listu »La France de Nice« izhajajočo italijansko prilogo, ki je pisana v protifašistovskem duhu in ki je med italijanskimi begunci zelo razširjena. Pritisk francoskih fašistov na vlado pa ni uspel. Vlada tudi ne bi mogla po sedanjih zakonodajnih določilih prepovedati imenovane italijanske priloge.

JUGOSLOVANSKA KNJIGARNA V LJUBLJANI.

Novosti:

Bruder Helwich, Das Buehlein von den göttlichen Wohltaten. 75 str. vez. Din 26.50.
Cathrein, Die lüssliche Sünde und die Mittel zu ihrer Verhütung. 66 str. vez. Din. 54.—.
Fahnenbruch F., Der Gottesdienst des Kindes. Ansprachen über das religiöse und sittliche Leben des Kindes. 104 str. vez. 36.—.
Helbling P. M., Ein Blümlein aus dem Garten der hl. Clara. Kurze Lebensbeschreibung der Schwester Maria Celine von der Opferung. 99 str. nevezano Din 28.—, vezano Din 50.50.
Herr Dr. Vereinseelsorge nebst Einführung in die Volkswirtschaft u. Gesellschaftslehre. 378 str., vez. Din 108.—.
Huysmans K. J., Vom Freidenkertum zum Katholizismus. Selbstbekenntnisse. 360 str. vez. Din 114.—.
Lux J. A., Wandregung zu Gott. Die Geschichte einer Heimkehr. 266 str., vez. Din 96.—.
Mäder R., Im Angesichte des Allerhöchsten. 95 str. nevez. Din 27.50.

Zakaj odklanjamo g. dr. Pirkmajerja kot velikega župana v oblastni skupščini.

G. dr. Pirkmajer je povabil zastopnike v oblastno skupščino izvoljenih strank na posvetovanje o predpripravi za zasedanje oblastne skupščine.

SLS je vabilo odklonila iz razloga, da sodeluje z g. dr. Pirkmajerjem kot velikim županom samo v onih zadevah, kjer to mora storiti in samo tako dolgo, dokler to mora storiti, ker pa po g. dr. Pirkmajerju zamišljeno posvetovanje v zakonu ni predpisano, zato tudi SLS odklanja sodelovanje.

Radi tega sklepa se »Tabor« v uvodnem članku zaganja v SLS in ji očita, da izrablja oblastno skupščino v strankarske namene, da se hoče izmakniti delu, da hoče onemogočiti delo v oblastni skupščini itd.

Da bo javnost poučena, ugotavljamo, da je resnica ravno nasprotna temu, kar trdi »Tabor«. SLS hoče že od vsega početka imeti jamstvo za uspešno, redno in zakonito delo v oblastni skupščini. Zaveda se, da je tako delo možno le tedaj, ako stoji na čelu državne oblastne uprave mož, ki ima zmisel za razvoj samoupravnih enot. Posebno važna je ta zahteva za oblastno skupščino, ker zakon sam predvideva tesno vez med velikim županom in oblastno skupščino in ker delokrog oblastne skupščine se ni dovoljno določil. Gosp. dr. Pirkmajer je pa po vsem svojem doseganju delovanja dokazal, da nima zmisla za razvoj samoupravnih enot in je njih v zakonu zamene pravice kršil. Ko so ga pri neki taki priliki opozorili na nezakonitost njegove zahteve, se je spozabil do izreka: »Zakon sem jaz«.

Na mestno občino mariborsko je stavil vedno nove zahteve, ki nikakor niso bile utemeljene. Hotel je, da bi mu zgradila mestna občina za nove urade potrebna poslopja. Sedanjí občinski zastop se je zavedal pomena, ki ga dobi mesto Maribor kot sedež oblasti ter je po svojih najboljših močeh šel g. dr. Pirkmajerju na roko. Kupil je iz svojih sredstev Kiffmanovo hišo na Slomškovem trgu in jo dal na razpolago velikemu županu za nastanitev finančnega ravnatelja. Ko je pri tem zahteval najemnino, ki bi vsaj deloma krila lastne izdatke za to hišo, je g. dr. Pirkmajer zarahnel nad županom, da smatra to za vojno napoved, katero on sprejema. Potem je prišla med drugim oddaja stanovanj v novo zgrajeni občinski hiši. G. dr. Pirkmajer je naenkrat stavil zahtevo, da se sme z eno tretjino stanovanj razpolagati le sporazumno z njim. Radi te popolnoma neutemeljene zahteve bi bilo prišlo skoro celo do razpusta občinskega odbora. Dne 31. jan. 1927 se je moral občinski odbor zopet baviti z vprašanjem, kako bi v zavarovanje svojih avtonomnih pravic reagiral na čudne metode g. dr. Pirkmajerja. Dr. Pirkmajer je namreč zahteval, da občina določi vsaj eno četrtno davka na prenočišča uradu za tujski promet, ker bi drugače sploh ne dovolil pobirati tega davka. Dasi ravno si je občinski odbor bil v svesti pomena urada za tujski promet, je vendar moral radi načina, kako se je ta prispevek zahteval, odkloniti zahtevo g. dr. Pirkmajerja in tako dokumentirati, da spada posvetovanje o davkih v lastni delokrog občine. Znani so nam tudi slučaj, da je veliki župan proti izrecnemu sklepu občinskega odbora neke kmečke občine znatno zvišal nagrado županu. Župan je pripadal stranki, ki je stala velikemu županu jako blizu. Zopet pa imamo slučaj, da je veliki župan samolastno, proti sklepu občinskega odbora znižal plačo občinskemu tajniku in s tem onemogočil občini izpolnitev pogodbe, ki jo je sklenila z dotičnim tajnikom. Ker spada določanje nagrade županu, kakor tudi določanje plače tajniku v avtonomni delokrog občine, kar je tudi upravno sodišče že ponovno spoznalo, je jasno,

da se s takim postopanjem kršijo avtonomne pravice občine, in da se ljudstvu omrzi sodelovanje pri občini.

Oglejmo si še postopanje g. dr. Pirkmajerja z različnimi okrajnimi zastopi. Ali ni nečuvna kršitev institucije okrajnih zastopov, ko veliki župan zahteva, da se mora za vsak tudi proračunsko odobren izdatke, ki presega 50.000 Din, zaprositi še posebno dovoljenje pri velikem županu, — in to tudi za izdatke, ki v posameznih manjših postavkah dosežejo skupno znesek 50.000 Din? Ali ni to onemogočanje vsakega dela pri okrajnih zastopih? Kako se naj označi njegovo dejanje, da je postavil na čelo največjemu in najvažnejšemu okrajnemu zastopu mariborskemu za gerenta gostilničarja Lipovška, ki do sedaj ni nikdar sodeloval ne v občinski ne v kaki drugi javni upravi in ki tudi sicer nima za tako važno mesto potrebne predizobrazbe, tako da v sejah ne more niti referirati.

Naj bo zaenkrat dovolj z navedenimi dejstvi. Ta navedena dejstva zadostujejo, da lahko vsakdo uvidi, da g. dr. Pirkmajer nima smisla za pravice avtonomnih enot, da ne podpira njih razvoja, ampak da avtonomne pravice naravnost krši. Pri tem je za nas vseeno, ali dela to g. dr. Pirkmajer morda zaradi svoje strankarske pripadnosti, ali radi svoje neizkušnosti, — saj še danes nima za dosego čina velikega župana predpisane upravne prakse — jasno pa je, da je plodonosno sodelovanje z njim naravnost izključeno. SLS je storila le svojo dolžnost, da je z odklonitvijo povabila pravočasno protestirala proti temu, da bi mogla ustvarjati avtonomen delokrog samoupravne oblasti s takim velikim županom, ki je s svojim doseganjem delovanja dokazal, da nima ne smisla in ne volje upoštevati ali celo pospeševati razvoj avtonomnih enot.

Korak SLS torej ni sabotaža dela v oblastni samoupravi, ampak odločen izraz zahteve, da se upostavijo predpogoji za uspešno delovanje oblastne skupščine. SLS se dobro zaveda, da je potrebno tesnih stikov med državno upravo in narodom, odločno pa odklanja miselnost člankarja v »Taboru«, da se mora narod prilagoditi g. dr. Pirkmajerju kot predstavniku državne uprave. Tak demokratizem odklanjamo, ker to ni demokratizem, temveč absolutizem. G. dr. Pirkmajer ni država, tudi ni »zakon«, temveč je le slučajno tokratni predstavitelj državne uprave. Naloga državne uprave je posreževanje kulturnega in materialnega blagostanja ljudstva. Te svoje naloge pa ne more nikdar vršiti tak predstavitelj državne uprave, ki po svoji miselnosti in po svojem delovanju nasprotuje kulturnemu stremeljenju in duševnemu razpoloženju vseke večine ljudstva. Zato namešča v resnici demokratična država za svoje predstavitelje take osebe, ki so po svoji miselnosti v skladu z miselnostjo ljudstva. Pod vsakim pogojem pa mora biti za predstavitelja državne uprave neomejeno načelo zakon, nikdar pa ne strankarska pripadnost, ali pa kaki drugi ozir. To je pravo demokratično načelo, ki je predpogoj za razvoj države in za povzdigo idealne in materialne kulture naroda in za tem stremi SLS. Miselnost pa, ki jo razodeva člankar v »Taboru«, se od tega razlikuje kakor noč in dan; miselnost člankarja pomenja osebni absolutizem, ki pobija vsak kulturni in gospodarski napredek. Posledice takega osebnega absolutizma čutimo dovolj na lastnem telesu. Zato ga moramo odklanjati in ga bomo odklanjali in pobijali povsod in vsikdar, kajti več kot oseba nam velja blagor ljudstva in blagor države!

G. dr. Pirkmajer, upamo, da smo se razumeli!

**Spominajte se
Podpornega društva slepih,
Ljubljana, Wolfova 12!**

Dopisi

Gornja Radgona. Tukajšnje Kat. prosvetno društvo vzporedi v nedeljo, dne 6. februarja, ob pol 4 popoldne v posojilniški dvorani Morejevo petdejsko šaloigro »Številke gospe Rožmarinke«. Vabimo k obilni udeležbi! — V ponedeljek, zadnjega januarja t. l., smo pokopali 28 letno Ivanka Majcen iz Črešnjave. Mlilo se zdi človeku, ko vidi kako mladi ljudje legajo v prezgodnji grob. Domačim izrekamo sožalje, umrli pa sveti večna luč!

Boštanj. Tudi pri nas smo ustanovili Zvezo bivših slovenskih vojakov iz svetovne vojne. Povabili smo g. vojnega kurata Lonača, ki je prišel kljub svoji bolehnosti z g. mornariškim vojnim kuratom Sedejem. Pridrigoval je tako lepo, da ni ostalo nobeno oko suho. Nato se je vršil v šoli občni zbor. Otvoril ga je župan g. Lojze Drnelj, ki je pozdravil našega ljubega gosta. G. Bonač nam je v toplem in gorečem govoru zopet obudil spomin na nekdanje težke čase in nam obenem podal program Zveze slovenskih vojakov. Po govoru g. kurata se je izvolil odbor, ki bo delal tudi na tem, da se postavi vsaj skromen spomenik žrtvam za naše osvoboditve. Upamo, da bomo kmalu imeli zopet priliko videti g. kurata v svoji sredini.

Kropa. Po zadnjih volitvah v oblastno skupščino so se naštevili v »Slovenec« nekateri kraji, kjer so socialisti podpirali demokrate. Med take kraje se mora uvrstiti tudi Kropa. V Kropi so že dolgo časa demokrate, socialisti in komunisti taki prijatelji, da se kar ne morejo ločiti. V občinskem odboru sede komunisti po milosti demokratov, zato pa tudi izvršujejo v njem pošte demokratov brez ozira na interese delavstva. Pred dvema letoma so zahtevali komunisti, da naj bi Delavska občna željaška zadruga in občina gradili privatniku demokratu kolovozno cesto in most, pa niso uspeli. Zadnji čas so zopet komunisti nastopili s pomočjo demokratov zoper Delavsko zadrugo in zahtevajo, da bi Delavska zadruga gradila občinsko škaro, nasprotno pa sami zelo pridno polnijo demokratske gostilne, kajti roka roko umiva. Z demokrate so enega srca in enega duha! V Kropi imamo tudi kulturno društvo »Svoboda«. V nedeljo, dne 28. jan. t. l., so člani »Svobode« dejansko napadli nekatere člane Prosvetnega društva, ko so šli od volitev in jih posvali, med tem ko je kričal njih naraščaj: »Živijo Svoboda!« Orožništvo je preprečilo večji poboj. Prosvetno društvo je na seji dne 28. jan. odpisalo kulturnemu (?) društvu »Svoboda« dopis, v katerem je naglasilo, da je tako počenjanje Svobodincev preostalo in nekulturno, in da bo drugič tak nekulturni napad in tako psovanje naznanilo sodišču.

Pogreb g. Tomaža Varla. Dne 26. p. m. smo pokopali v Kropi zlatomašnika g. Tomaža Varla. Na njegovi zadnji poti ga je spremlilo 10 duhovnih sobratov, vsa kropska šolska mladina — ker je imel vedno šolske sv. maše in je spovedoval šolarje — vsa naša društva in drugo ljudstvo ter okoličani. Pogreb je bil zelo lep in je pričel, kako je ljudstvo ljubilo blagega gospoda. Pokopal ga je radovljiški dekan g. J. Fatur. Pogrebni govor je govoril njegov dolgoletni prijatelj g. zlatomašnik-župnik Borštnar. Zanimivo je dejstvo, da je bil pokojni 49 let aktiven kaplan in 7 in pol leta kaplan v pokroju. Torej je kaplanoval 56 in pol let. Zadnjikrat je opravil sv. mašo z blagoslovom in pridigo na god sv. treh kraljev. N. v. m. p.!

St. Lenart v Slov. goricah. Kakor smo že poročali, je umrl dne 26. januarja pri Sv. Trojici v Slov. goricah znani Ferdinand Golob, trgovec in bivši večletni župan svetotrojskega trga. Pokojni se je kot prijatelj Nemcev v bivši Avstriji zelo aktivno udeleževal raznarodovalnih bojev, katere so bojevali nemškutariji s pomočjo pljuškega »Štajerca« z zavednimi Slovenci v Slovenskih goricah. Po razpadu Avstrije je rajni Golob veliko trpel, telesno in duševno. Obiskalo so ga razne smrtonosne bolezni in stopili je moral valed nastalih razmer v politični pokoj. Lahko si mislimo, da možu, ki je desetletja igral v Slov. goricah važno, da, glavno vlogo, ni prijala vloga nemega gledavca. Naj počiva v miru!

Iz Koroske. Koroški slovenski rodoljub nam piše: Nekako neprijetno dirne potnika, če se pripele na jugoslovansko omejeno postajo. Komaj stopi iz vlaka, je že obkoljen od množice orožnikov in carinarjev, ki človeka nezaupno opazujejo. In še preden stopi na tla, mu že letijo na ušesa od vseh strani vprašanja, kdo ste, od kod prihajate, kam se peljete itd. Takoj prvi vtis, katerega dobi potnik o naši državi, je skrajno neugoden. Čemu ta pretirana strogost in natančnost, ki diskreditira Jugoslavijo v inozemstvu? Ko so potniki izstopili iz vagonov, tedaj se jim pobero najprej potni listi in v velikimi ceremonijami se začne odhod. Dva orožnika spredaj, nekoliko jih flankira ob straneh in ostali marširajo zadaj. Komendant da znamenje in potnike eskortirajo v spredu v carinsko pisarno, kjer preiskujejo prtljago. Res, da preiskava

ni tako natančna kot nekdanj, a neprijetno je za občinstvo, da se med tem časom postavi carinar pred vrata in zabrani odhod. Sele potem se zopet razdelijo potni listi, da sme iti vsakdo po svoji poti. Čemu vse to? Bi se li ne moglo vse to izvršiti hitreje v vlaku samem, kakor se to dela v Avstriji? Če človek prestopi avstrijsko omejeno postajo, ga živ krst ne vpraša po potnem listu in v carinsko pisarno gredo potniki sami brez oboroženega spremstva. Ta nezaupnost je naravnost smešna. Če kdo hoče tihotapiti, ima dosti drugih potoj na razpolago in se ne vozi po železnici. Mogoče se misli s tem postopanjem imponirati, doseže se pa ravno nasprotno.

Leskovec pri Krškem. V naši zadnji dopis v 20. številki »Slovenca« sta se vrnila dve mali pomoti. SDS ni dobila pri nas le 16 glasov, marveč 26, in SKS ne samo 96, ampak 100, tako da je SKS nazadovala za 15 glasov in ne za 19. To sicer pri lepi zmagi SDS ni ne pomeni, a vendar smo to omenili resnici na ljubo. O »veličastnem« shodu demokratov, ki so ga priredili pri nas pred volitvami, smo že poročali. Naj omenimo danes še druga dva eanko »impozantna« demokratska shoda v naši župniji. V nedeljo pred volitvami se je vršil tak shod pri g. Pavlinu, gostilničarju v V. Podlogu. Prišla sta tja dva govornika, a samo 6 poslušalcev. Med temi je bil komaj 1 pristav SDS, in še za tega se ne ve gotovo. Po tem tako »slajno« uspelem shodu v V. Podlogu sta odšla demokratska govornika v V. vas iskat boljše sreče. Pot so jima »prapravljeni« številni letaki po drevesih in hišah. Pričakovala sta menda, da se bo v gostilni g. Urbanča vse trlo poslušalcev — lačnih in žejnih demokratske blagovesti. Pa kaj se je zgodilo? V V. Podlogu se je govornikov usmililo vsaj nekaj pristav SDS, da so z njima debatirali in jima dokazovali njihovo zavezano politiko, tukaj pa še teh ni bilo. Edini poslušalec je bil gospodar zborovalnega lokala, g. Urbanč. Pa tudi on je bil slabe volje, ker ni prišel na svoj račun, da bi vendar vsaj nekaj litrov iztočil v proslavo in precvit demokratske stranke. Iz tega se vidi, da je bilo zaman vse tisto nadležno vsiljevanje »Domovine« v naše vasi. Lahko rečemo tudi, da je vpliv bližnje demokratske trdnjave v Krškem skoro čisto odnehal na našo občino in župnijo. Tako je prav!

Volitev SLS v breziškem glavarstvu. Nenavadno vroč je bil boj v Posavju za izvolitev poslancev v oblastno skupščino. Od petih strani je napadl sovražniki naše postojanke z raznovrstnim orožjem. Puške so pokale laži in obrekovanja. Strojnice so sipale potvarjanja resnice in dejstev. Samokresi so pekotali zanikanja naše stranke in satanškega natočevanja. Sablje so se svetile samohvale. Padale so bombe podkupovanja in prevare. Bajonet se je bliščal hinavstva in koristolovstva. Eksplozivale so ročne granate sovražnih groženj. Grmeli so topovi terorja in nastaja. Grozilo se je z redukcijo in izgubo službe. Oblube so se vozile kar v avtomobilih iz Ljubljane. V strelskih jarkih pa je teklo vino in žganje. Toda odbili smo častno tla napad na trdnjavo Slovenske ljudske stranke. Odbili smo ga z orožjem dejstev, resnice in poštenosti. Zastava SLS vihra zopet ponosno čez zeleno Posavje. Pristavem Slovenske ljudske stranke naznanja lepo zmagu in jih bodri za bodoče boje. Omahljivcem očita njihovo malostnost. Sovražniku pa vzbuja pekočo vest, Slovenska ljudska stranka v Posavju se zahaljuje v svojem in v imenu svojih kandidatov svoji armadi za hrabri in neustrašeni nastop v tem boju in ji objavlja in zagotavlja zvestobo za zvestobo. Bodite pozdravljeni posavski borci za boljšo bodočnost rodne nam zemlje — matere Slovenije.

Kokarje. Rezultati volitev v občini Kokarje, okraj Gornji grad, je bil v »Slovenec« napačno objavljen. Pravične številke so sledeče: Vseh volivcev je 375. Volitev se jih je udeležilo 239. SLS je dobila 227 (ne 250), socialisti 5 (ne 23), SKS 1 (ne 6) in SDS 6 (ne 74).

Bloke. Par dni pred volitvijo v oblastne skupščine je pri nas kakor v Sibiriji medlo in kadilo s snegom, da smo se bali, da se bodo volitve popolnoma izjalovile. A v nedeljo zjutraj se je obrnilo na bolje, oblaki so se trgali, nastal je občuten mraz, čez dan pa sonce. Dasi so bila pota zamešana, da se nisi mogel napraviti na cesto ne sam, ne z živino, se je vendarle volitev udeležilo nekaj čez polovico volivcev. Zlasti se je odlikovala SLS, kajti prišlo je njenih volivcev 216 na volišče, ki so tudi odnesli zmago nad vsemi drugimi strankami. SLS je zdaj v vselem razpoloženju, kajti pripravila se na bodoče občinske volitve, ki bodo menda majnika meseca, ko bo stranka postavila svojo kandidatno listo. Tako upamo, da se bo upostavilo stajfje, ko je imela SLS tudi župana na Blokah in večino odbornikov. To ji tudi gre, ker pri vseh volitvah zmaguje in ima v svojim vrstah tudi sposobnega moža, da vodi občino.

Naročajte »Slovenca«!

Sir H. Rider Haggard:

103

Hči cesarja Montezume.

Zgodovinska povest.

Iz angleščine prevel Jos. Poljanec

»Ne boj se, Guatemok,« je odgovoril Korteza. »Bojeval si se kot junak in take može častim. Pri meni si varen, kajti mi Španci ljubimo hrabrega sovražnika. Glej, tu je živež,« in pokazal je na mizo, obloženo z živili, kakršnih že mnogo tednov nismo bili videli. »Posluži se, ti in tvoji spremljevalci, kajti potrebni morate biti. Pozneje bomo govorili.«

Segli smo po živežu in slastno jedli; pri tem sem jaz mislil, da ne bi bilo ravno napačno, če bi umrl s polnim želodcem, ko sem tako dolgo s praznim želodcem zrl smrti v obličje. Španci so stali na strani in nas pozorno in brez sočutja opazovali. Kmalu na to so pripeljali pred Korteza cesarico Tekuico in z njo Otomi in šest drugih dvornic. Prijazno jo je pozdravil in ukazal, da naj tudi njim dajo jesti. Naenkrat je eden Špancev, ki me je pozorno opazoval, zašepetal Kortezu nekaj na uho, in videl sem, kako se mu je obraz pomračil.

»Hej,« me je nagovoril v španskem jeziku, »ali si ti tisti odpadnik, tisti izdajalec, ki je pomagal Aztekom zoper nas?«

»Nisem ne odpadnik ne izdajalec, poveljnik,« sem odgovoril srčno, kajti živež in vino sta mi vlila novega življenja. »Anglež sem in sem se boril z Azteki, ker imam dober vzrok, da sovražim vas Špance.«

»Kmalu boš imel še boljšega, izdajca,« je vzbnel. »Odpeljite tega človeka in ga obesite na jambor na oni ladji.«

Spoznal sem, da je bil konec z menoj in se pripravljal, da bi šel v smrt, kar je Marina povedala

Kortezu nekaj na uho. Nisem slišal vsega, kar mu je rekla, vjel sem samo besede »skrito zlato«. Korteza jo je poslušal, se pomišljal, nato pa je rekel na glas: »Ne obesite ga še danes. Dobro ga stražite. Jutri bom vzel njegovo zadevo v roke.«

Osemindvajseto poglavje.

Thomas izročil pogubi.

Na Kortezeve besede sta stopila dva Španca naprej, me prišla vsak za eno roko in me odpeljala preko hišne strehe do stopnic. Tudi Otomi je slišala poveljnikove besede; dasi jih ni razumela, je vseeno razbrala z njegovega obraza, da me peljejo ali v ječo ali v smrt. Ko sem stopal mimo nje, ji je vžarela groza v očeh in je stopila naprej. Ker sem se bal, da se ne bi izdala, da je moja žena, in s tem še sebe pahnila v nesrečo, sem jo svareče pogledal; nato pa sem se namenoma opotekel, kakor vsled strahu in prevelike utrujenosti, in se zgrudil pred njo na tla. Vojaka, ki sta me peljala, sta se surovo zakrohotala in eden njiju me je sunil s težkim čevljem. Otomi pa se je sklonila, mi podala roko, da bi pomagala vstati; pri tem sva porabila priliko, da sva hitro in tiho izpregovorila nekoliko besedi.

»Z Bogom, žena,« sem rekel; »molči, naj se zgodi karkoli hoče.«

»Z Bogom,« je odgovorila; »ako moraš umreti, čakaj name pri vratih smrti; kmalu bom za teboj.«

»Ne, živi. Čas ti donese tolažbo.«

V tem sem bil zopet na nogah in mislim, da ni nikdo opazil, da sva med seboj šepetala; vsi so namreč poslušali Korteza, ki je vzrojl nad vojakom, ki me je bil sunil.

»Ukazal sem ti stražiti tega izdajalca, ne pa suvati,« je rohnal v španskem jeziku. »Mar nas hoče osramotiti tukaj v pričeh divjakov? Še enkrat

stori in drago boš plačal za to. Od te ženske se uči prijaznosti; sestradana je, a vendar je popustila živež, da bi pomagala tvojemu ujetniku na noge. Odpeljita ga v taborišče in pazita, da se mu nič žalega ne pripeti, zakaj on mi lahko marsikaj pove.«

Vojaka sta me godrnjaje odpeljala dalje in poslednje, kar sem videl, je bil obupani obraz moje žene Otomi, ko je zrla za menoj omedlevajoč od smrtnega strahu, ker sva se morala ločiti. Ko sem pa dospel do stopnic, je stopil k meni Guatemok, ki je stal v bližini, me prijel za roko in mi jo prisrčno stisnil.

»Srečno, brat,« je rekel in se otožno nasmehnil, »konec je vsega truda in dela in sedaj je čas, da se odpeljeva. Hvala ti za tvojo hrabrost in tvojo pomoč.«

»Z Bogom, Guatemok,« sem odgovoril, »Padel si, ampak v tolažbo ti bodi to, da si s svojim padcem zadobil neverljivo slavo.«

»Naprej! Naprej!« sta se zadržala vojaka in odšel zem ž njima; niti mislil nisem takrat, kako se bova z Guatemokom zopet našla.

Odpeljali so me v čoln, katerega so veslali Tlaskalanci čez jezero, dokler nismo dospeli v španski tabor. Moja stražnika sicer nista, ker sta se bala Korteza, položila roke name, vendar sta me vso vožnjo zasmehovala; vpraševala sta me, kako mi je pri poganih ugajalo in če sem jedel meso žrtvovanih surovo ali kuhano, in še več podobnih surovih šal na moj račun. Nekoliko časa sem potrpežljivo prenašal to zbadanje, zakaj pri Indijancih sem se bil naučil biti potrpežljiv, naposled pa mi je bilo vseeno malo preveč in odgovoril sem jima z nekoliko ostrimi besedami:

»Le tiho, strahopetca,« sem rekel; »imejta vendar pred očmi, da si ne morem pomagati; da bi pa stal pred vama oborožen in pri moči, bi ali jaz ne doživel takih besedi ali pa ne bi vidva živela toliko časa, da bi jih ponovila.«

Nato sta umolknila in tudi jaz sem bil tiho.

Priporočamo LUDSKO KNJIŽNICO (Jugoslovanska knjižarna v Ljubljani): 19. zv. J. O. Curwood, Kazan, volitvi pes. Kanadski roman. 18 Din. vezan 30 Din. — 20. zv. Ed. About, Kralj gore. 18 Din. vezan 30 Din. — 21. zv. H. R. Haggard, Jutranja zveša. 30 Din. vez 40 Din. — 22. zv. Otroke kaplana Granita. Popolnovane okoli sveta. Roman v treh delih. 48 Din. vez 58 Din.

TRIKO-PERILO

za moške, žene in otroke, volna v raznih barvah, rokavice, nogavice, dokolenice, nahrbtniki za solarije in love, dežniki, kloti, šifoni žepni robci, palice, vilice, noži, škarje, potrebnostine za slivanje, krojače, čevljarje, brivce in t. d.

edino le pri tržki

JOSIP PETELINC

LJUBLJANA

blizu Prešernovega spomenika
Najnižje cene! Na veliko in malo!

Izjava

Z ozirom na dopis iz Leskoveca pri Krškem z dne 26. t. m. bi ugotovil kdo misli, da sem jaz kot sorodnik demokratskega kandidata g. Stribarja iz Ardrega, volil pri oblatnih volitvah SDS. Zato odločno izjavljam, da nisem pristal te stranke in tudi v bodoče ne mislim postati, da je nisem volil ne zdaj, ne kdaj prej in jo tudi nikoli ne bom, marveč, da sem in ostanem zvest somišljenik te volivce SLS.

Straža sv. Valentina, dne 31. januarja 1927.

Alojzij Tomažin,

posestnik in načelnik vaške Kmetске zveze.

Borza

Dne 2. februarja.

DENAR

Dunaj, Devize: Belgrad 12.455, Kodan 188.80, London 34.37, Milan 30.18, Newyork 708.25, Pariz 27.88, Varšava 79.19. — Valute: dolarji 705.75, francoski frank 28.17, dinar 12.425, češkoslovaška krona 20.955.

Praga, Devize: Lira 143.675, Zagreb 56.155, Pariz 132.525, London 163.20, Newyork 33.615.

VREDNOSTNI PAPIRI

Dunaj, Don.-savska-jadr. 89.70, Zivno 80.85, Alpine 46.80, Trbovlje 49.70, Hrv. esk. 15.45, Leykam 13.99, Hip. banka 8.40, Gutmann 48.00, Mundus 155.5, Slavex 17.25, Slavonija 4.25.

Ljubljansko gledišče

DRAMA

Začetek ob 20. uri zvečer.

Cetrtek, 3. februarja: Zaprtó.
Petek, 4. februarja: PEGICA MOJEGA SRCA.
Red E.

OPERA

Začetek ob pol 20. uri zvečer.

Cetrtek, 3. februarja: Zaprtó.
Petek, 4. februarja: SEVILSKI PRIVEC. Red C.

Mariborsko gledišče

Cetrtek, 3. februarja: ob 20: LEPA HELENA, ab.
B. Kuponi. Goslovanje ge. Poličeve.
Petek, 4. februarja: Zaprtó.

Glasba

Slavnostna vprizoritev Richard Straussovih del v Frankfurtu ob Maini. V zvezi z internacinalno izložbo »Muzika v življenju narodov« (od junija do avgusta 1927) bo vprizorila frankfurška opera pod intendantom prof. Clemens Krussom od 20 do 22. avgusta vse večje Richard Straussove opere. Richard Strauss je objubil končno veljavno svoje sodelovanje pri vprizoritvah šestih velikih oper: »Gospa brez sence«, »Ariadna«, »Salom«, »Elektra«, »Intermezzo« in »Rosenkavalier«. Vsa posnuda daje operna intendant v Frankfurtu ob M., Hochstrasse 46 in vodstvo izložbe »Muzika v življenju narodov«, Platz der Republik, Haus Offenbach.

Knjige in revije

»Slovniki in slovarski brus knjižne slovenščine«. V založbi Družbe sv. Mohorja na Prevaljah je pravkar izšel slovarček »Slovniki in slovarski brus knjižne slovenščine« v žepni obliki. Po abecednem redu navaja pogreške v besedah, oblikah in konstrukcijah našega knjižnega jezika. Ipošteva prozo od leta 1880 do 1925 in pa politične dnevnike od prevrata do danes. Slovarček je sestavil profesor J. Koštal. Cena broš. za ude Din 5.10, za neude Din 6.80. Dobi se po vseh knjigarnah.

Turistika

Šmarogorski odsek SPD. V osrednjem odboru SPD v Ljubljani se je izbral poseben odsek, ki ima nalogo, da pripravi vse potrebno za alpiniziranje Grmade ob Šmarji gori in za napravo brvi preko Save pri Mednem. Kakor je javnosti že znano, je sprožil obl. inspektor Jos. Wester že na lanskem občnem zboru SPD misel, da naj bi se na Grmado pri Šmarji gori napravile tri planinske steze, ena izmed njih, po Skalcah, bi se za vezbanje in training novih planincev, opremila povsem planinsko s klini, žicami itd. Omenjeni načrt je našel splošno odobravanje v javnosti. Dobiti bi treba le še dovoljenje posestnikov tistih parcel, po katerih bi omenjene steze držale. Upati je, da bodo go. lastniki tako dovoljenje dali; saj ne bodo disciplinirani turisti delali nikake škode po nasadih, ker se bo vsa držal le markirane poti, dočim se se dosedaj dogajale razne poškodbe baš radi tega, ker so na Grmado zahajali le divji turisti. Ako pa prizadeji posestniki, zlasti g. smleški baron kot glavni lastnik, tega dovoljenja proti našemu prikažovanju ne dajo, potem je naravno vsa akcija že v početku onemogočena. — Drugi nič manj važen načrt je ta, da se zgradi preko Save pri Mednem brv za pešce. S tem bi bilo ustrezno, ne samo ljubljanskim izletnikom, ki bodo posledje tem rajši posekali Šmarjo goro, če jim odpade tista dolgočasna hoja po ravni, čisto blatni cesti do Vičmarji do Tacna, temveč tudi domačim prebivalcem, ki mejo ob Savo pri Mednem: Vikre, Pecenjski grad, Zavrh, Spodnje in Zgornje Pirniče. Tudi ta načrt je našel splošno odobravo. Naloga novega odseka pa je, nabaviti sredstva, da se ta načrt tudi izvrši. Marsikateri redni Šmarogorski obiskovalec je že obljubil, da bo prispeval. Pričakujemo pa, da bodo načrt dejansko podpirali tudi drugi zasebniki, zavodi, predvsem pa mestna občina ljubljanska. V

omenjenem »Šmarogorskem odseku« so ti-le gospodje: inspektor v p. Jos. Wester kot načelnik; bančni ravatelj Emerik Ferline, okrožni zdravnik dr. Živko Lapajne kot podpredsednik »Društva za čuvanje narodnega zdravja in železniški inspektor v p. Alojzij Knafele, naš znani planinski stozsledec.

Sport

SMUČARSKA TEKMA NA POHORJU

dne 30. januarja 1927.

Ugodno vreme, sneg prav dober le proti popoldnevu je postalo preveč južno.

Hitros ne dirke od Ruške koče do Mariborske koče se je udeležilo 45 tekmovalcev, med temi 3 gospodične (2 Ljubljanki), 13 tekmovalcev je staričalo izven konkurence.

Start pri Ruški koči ob 10.30.

Prvi t. j. najhitreje je prevozil progo dr. Stane Kmet v času 20.24 min. (izven konkurence).

1. Kopinšek (član »Ostrice« v Celju) 22.36.

2. Jeglič (»Rapid«, Maribor) 23.56.

3. Žigart (»ISK Maribor«).

4. Kukovec (Združeno dišakov, Maribor).

Skok: 1. Dr. Stane Kmet, 16 m.

2. Kukovec 13 m.

3. Gračar, 11.5 m.

4 tekmovalci so po prvem ponesrečenem skoku izstopili.

Po končanem tekmovanju je član komisije g. Bogoljubovič izročil zmagovalcem darila. Nelo je predsednik SPD, podružnice Maribor, g. Dr. Senor ponovno pozdravil vse zastopnike korporacij, nakar so se vsi pozdravili s trikotnimi smuči.

Udeležencev je bilo okoli 200, iz Maribora okoli 40.

ZBOROVANJE AVIATIKOV V PARIZU

V Parizu je zborovala Mednarodna aviaična zveza (Fédération Aéronautique Internationale). Sklenili so: Tekma hidroplanov za Schneiderjev pokal se bo še nadalje vsako leto vršila. Letos se bo tekma vršila v Italiji, med 1. septembrom in 15. novembrom enkrat. Menda zato v Italiji, ker je lansko tekmo dobil Italijan Bernardi: v 1. uri je prevozil tedaj prikazanih 428 km. Po končani igri bodo organizirali novo pokalno tekmo: sredstva bodo dali, če bo treba, aeroklubi posameznih dežel. Za letošnjo tekmo se je prijavilo še šest držav: Amerika, Italija, Francija, Anglija, Češkoslovaška, Nemčija.

Za tekmo prostih zrakoplovov je ustanovil svoj čas newyorški časnik Gordon Benett poseben pokal. Letos se bo tekma vršila med 1. julijem in 15. oktobrom v Ameriki. — Ameriški spor. in mecen Clifford Hamond je dal mednarodni organizaciji aviaičnih pilotov na razpolago darilo, sedaj po njem imenovano. Na seji so stavili predlog, naj zmagovalcev v tekmi za to darilo doli naslov: svetovni prvak aviatike. Ta predlog so zborovalci odklonili in so skoraj soglasno sklenili, da se podeli darilo in s njim naslov »svetovnega prvaka aviatike« velikemu francoskemu aviatiku Pelletier d' Oisy. Prav malo glasov je dobil Anglež Allan Cobham.

Pregled vremena od 24. do 30. januarja 1927.

(Podatki datirajo od 8. ure dotičnega dne.)

24. Vis. tlak — hladen val — napredoval do vzhodnega Balkana; pred njim valovi šibkejši tlak po Črnem morju in Mali Aziji. Deževalo je v vzh. SHS in Bolgariji, snežilo v NE SHS. Toploča je padla v celi državi povprečno za 4°. Rusija ima zopet opravka s hudo zimo.

25. Hladen val nas zaliva od severa, barometer je poskočil na višino, katere smo vajeni največ pozimi. Do sredine naše države sega sev. vzhodni snežni pas. Mnogo goste megle je v Sloveniji in Hrvatski, na Jadranu (slaba bora), vobče v južni Evropi vlada vedrina. V E SHS se je ohladilo za 3°, v Sloveniji ni premembe.

26. Čvrsti val s središčem na Poljskem (776) vlada po celi Evropi medtem ko nastopa v okrožju Anglije slabljenje tlaka s toplejšim in padavinskim vremenom. Vetrovi so slabi, edino bora na Jadranu je nekoliko umerjena. Sneg pada v prostror Kalinovik—Skopje in v južni Rusiji. Oblačnos! in meglovitost sta v osredju. Temperatura se v splošnem ne razlikuje od včerajšnje. V Rusiji zima popuša.

27. Evropski vis. tlak s središčem nad Rusijo (Kijev 778) daje včasoma tudi naši državi lepo vreme. Jadranu povih tega zmerno boro. V vzhod. delu SHS je včeraj malo snežilo in za tem zahladilo v pretekli noči do —8°. V okolici Varšave sneži, v okolici Londona in Bizerle pa dežuje.

28. Čvrsti tlak na evropski celi ni nespremenjen. Vreme je suho, v pretežni meri vedro, v izvestnih krajih pa oblakno. Nekaj dežja oziroma snega je padlo v Nemčiji, Švici in v okolici Malte. V SHS toploča ni odstopila v pomembni meri od včerajšnjega zneska.

29. Vis. tlak obnavlja predvsem ozemlje naše in ruske države z oblaknin, mirnim in hladnim vremenom. Edino na Jadranu je vedro ob zmerni bori. Dežaje v NW Evropi, mestoma tudi v kijevali oblasti, NW Evropa nam pripravlja padec barometra in padavinsko vreme (London 744). V La Manche in nega okolici divjajo od včera nevarne burje.

30. Topel val z nižjim tlakom se že razliva po sred. Evropi več ali manj z zmernimi vetrovi, v prenehljajih tudi z dežjem in snegom. Bora na Jadranu ponehava, v zameno pa nastopa nasprotni široko. V SHS je včasoma delnooblačno, v ranih urah mrzlo, podnevi taljivo. V večernih urah je zapadel v Sloveniji sneg.

Pregled toplote v gorenji dobi:

Spitsbergi	—	—15	—17	—	—	13
Leningrad	—	—8	—5	—	—	2
Moskva	—21	—12	—7	—5	—	—3
Varšava	3	—	—	—7	—2	—3
Budapest	—	—1	—1	—1	—	—1
München	1	—2	—3	—6	—	—10
Berlin	—4	0	—3	—1	—	2
Seydisfjord	—	3	—	—	—	—5
London	4	—	5	7	—	7
Paris	5	—	2	1	4	2
Lyon	—	—	—	3	—	2
Madrid	2	—	1	5	—	—1
Rim	3	1	1	—2	0	1
Aiaccio	7	5	5	5	—	6
Messina	—	9	8	8	10	—
Sofija	—2	—9	—1	—4	—3	—4
Odesa	—2	—3	—5	—	—	—3
Aleksandria	—	—	—	14	—	—

LJUBITELJI STARIH UMETNIN, POZOR

PIANINO

eden izmed prvih eksemplarov te vrste, najstarejši trvdke Schell v Grazu, je v CELJU, Glavni trg št. 17, pri gšč. Regula CENO NAPRODAJI

Sedmi natis velike izdaje

Slovenska kuharica

Priredila S. M. Felicita Kalinšek

Vaestransko spopolnjena izdaja z mnogimi slikami v besedilu in 33 umetniškimi prilogami v naravnih barvah (193 barvanih slik). Elegantno vezana 160 Din.

Jugoslovanska knjigarna v Ljubljani.

MALI OGLASI

Vsaka drobna vrsta ca 150 Din ali vsaka beseda 50 nar. Najmanjši oglas 3 ali 5 lin. V glasi ca deset vrstic se računajo vsi. Za odgovor nam na vprašanja brez znanja ne odgovorjamo!

Službe iščero

Dober organist

pevovodja, obč. tajnik, išče službo; želi nastopiti takoj ali malo pozneje. Naslov v upravi »Slovenca« pod št. 689.

Preste s uzbe

VELIKA

bančna hiša

išče za popolnitev posl. mreže zanesljive, sposobne zastopnike za prodajo drž. srečk na obroke. — Ponudbe pod: »Trajno zaposlenje 695« na upravo »Slovenca«.

Kdo kupi?

Naprodaj ZIMSKA VOJASKA SUKNJA, dolga. Naslov v upravi: št. 723.

Mlin na vodi Krka. 1 uro od postaje Stična, s 6 tečaji in 6 stopami, vode dosti, se takoj prola. Zraven nekaj zemljišča in hote za kurjavo. Prostora dosti. Vprašanje na upravo »Slovenca« pod št. 744.

Preobrat v izdelavi termin-koledarjev

Praktično! — Pregledno! — Zanesljivo! — Jaz ne pozabim nič! Hvala »Organizatorju«! — Istežni in terminski koledar »Organizator« je tako neobhodno potreben, enostaven in praktičen, da ve bi smel nanj ali niti v najmanjšem, niti v največjem obratu ali uradni — PRINASA AUTOMATNO VSAKO POTREBNO BELEŽKO O PRAVEM ČASU — Enkratni trošek se vam tisočkrat izplača. (Zahtevajte pošten preizkus!) — Cena kompletne garniture 10 Din Iran o. — Edini proizvajalec »ORGANIZATOR«, družba z o. z, tvornica pripomočkov za organizatorstvo temnično in umno gospodarstvo CELJE-LAVA.

Mednarodni veleposojem v Budimpešti

od 30. aprila do 9. maja 1927

ki ga priredi

Trgovski in obrtna zbornica v Budimpešti

Sklad sse prosto carine. Znižane cene za transport in pošte karite v tu. in inozemstvu. Polajšave pri vizumu, Ruksavljajem in ob skovaicem sejma dajejo vsa potrebna polajšila:

V Budapešti: Messeamt (V. Alkotmány utca 8.)
V Beogradu: Jugoslov. c. ure, častni zastopnik Dr. Gojza Szilagy. »Madžarski trgovski Opatomocnik v Beogradu, palača Akademia.

V LJUB. ANI: Pisarna »Putnika«.

Najboljši šivalni in pletilni stroji

»e edino le GRITZER in ADLER za dom, obri in industrijo v vseh opremah. Istotam švicarski pletilni stroj DUBIED

Ponk v vozenju brezplačen. Večletna garancija. Nizke cene tudi na obroke.
Josip Petelinc, LJUBLJANA blizu Prešernovega spom.

Odda se staroznana, izborna ičoča, na novo opremljena

RESTAVRACIJA

s sobami za tujce v Ljubljani

Florijanska ulica št. 4. — Samo prvovrstni, obratne glavnice zmožni strokovnjaki naj vložijo ponudbe na: A. KAJFEŽ, Kočevje.

Priporoča se MAST

znamke J. P.

lastni izdelek trvdke

Evađd Popović, Ljubljana

Cena nizka, blago izbornó.
Razpošilja se v sodih po 50, 100 in 200 kg.

PREKAJENO MESO

vedno v zalogi, po izvanredno nizki ceni.

Potrti globoke žalosti naznanjamo vsem sorodnikom, prijateljem in znancom, da je naš nepozabni sin oziroma bratoc

Janez Zoré

dijak IV. drž. realke

danes dne 2. febr. t. l. po težki, mukopolni bolezni, mirno v Gospodu zaspal.

Pogreb predračega bo v petek dne 4. februarja ob 2 popoldne iz hiše žalosti, Tržaška c. 6, k Sv. Križu.

V Ljubljani, 2. februarja 1927.

Žalujoči starši in sestr.ica.

Zalostnim srcem naznanjamo vsem sorodnikom, prijateljem in znancom prehesujočo vest, da je kruta usoda iztrgala iz naše srede pre-dobrega soproga, skrbnega očeta, brata in strica, gospoda

Ing. Ignacija Šega

direktorja južne železnice v pokoju

ki je v sredo dne 2. februarja 1927, po dolgi, mučni bolezni, previden s tolažili sv. vere, mirno zaspal v Gospodu.

Pogreb nepozabnega pokojnika bo v petek dne 4. februarja 1927 ob 4 popoldne iz hiše žalosti, Škofja ulica 12, na glavni kolodvor; od tam se prepelje njegovo truplo v Radovljico, kjer se spremijo njegovi zemeljski ostanki v šoboto, dne 5. februarja ob 9 dopoldne na farno pokopališče in polože k večnemu počitku.

Sv. maše zadušnice se bodo darovale v Ljubljani in Radovljici.

V Ljubljani, dne 2. februarja 1927.

MIHAELA, soproga. — VLADKO, MIŠKA, LENKA, otroci.

Mesto posebnega obvestila.